

Kár volt néked Barna Jani, ezt tenni,
Egy kislányért jó anyádat megölni,
Csendbiztos úr, régen volt eilenségem,
Ez a kislány így lehet feleségem.

Jaj, de szépen kifaragták azt a fát,
Amelyikre Barna Janit akasztják,
Fújja a szél fekete gündür haját,
Más öleli Barna Jani babáját.

Beállt már a kocsí az udvarunkba,
A menyecskét pakújják a kocsira,
Édesanyám köszönöm a fölnevelését,
Haza gyűvök, megcsókolom a kezét.

Édesanyám akkor kezdett siratni,
Mikor a kocsira kezdtek pakolni,
Édesanyám, ne sirasson engemet,
Barna legény köti le a szívemet.

2./

Barna Janit arra kéri babája,
Édesanyját tegye a más világra,
Barna Jani kihívta az erdőbe,
Éles kést szúrt édesanyja szívébe.

Véres lett a Barna Jani ruhája,
Nincs jó anyja ki kimossa tisztára,
Most ki babám ingem, gatyám, fehérre,
Holnap megyek csendbiztos úr elébe.

Csendbiztos úr, adjon isten jó napot,
Adjon isten, Barna Jani mi bajod?
Csendbiztos úr, szívem öli a bánat,
Egy kislányér, megölttem az anyámat.

Barna Jani nem fájt-e a te szived,
Amikor a jó anyádat megölted,
Dehogynem fájt, csakhogy meg nem hasadott,
Mikor mondta, jaj istenem, meghalok.

3./

Az aradi kislány férhez akar menni,
De az a vén anyja nem akarja engedni.

Az aradi kislány férhez atta magát,
De az a vén anyja megátkozta a lányát.

Lakodalom alatt a hideg rázza ki,
A vacsorád alatt a lelked szálljon ki.

Felkiált alászür az első vőfény,
Anyám asszony anyja bágyadt a menyasszony.

Nem bágyadt, bánatos messziről jött ide,
Azért oly szomorú.

Másodszor fölszólal a második vőfény,
Anyám asszony anyja beteg a menyasszony.

- 4 -

Nem beteg, bánatos messziről jött ide,
Azért oly szomorú.

Harmadszor fölszólal maga a vőlegény,
Anyám asszony anyja meghalt a menyasszony.

Erre ja vőlegény kóst fogott kezébe,
Kezéből mellére, melléről a szívébe.

Vérom a véreddel egy patakba folyom,
Testem a testeddel egy sírba nyugodjon.
De jaza vén anyád istent soha ne lásson.

④ Barna Jani

Barna Janit arra kérte babája,
Édesanyját tegyen el más világra.
Barna Jani kísértél a zerdőbe,
Éles kést szúrt édesanyja szívébe.
Véres lett a Barna Jani ruhája,
Majd kimossa Barna Jani babája.

- 50 -

Moád ki babám ingem-gatyám fehérre,
Holnap megyek csendbiztos úr elejbe.
Csendbiztos úr agyon isten jó napot!
Adjon isten (Barna Jani) mi bajod?
Csendbiztos úr szívem öli a bánat,
Egy kislányér öltem meg az anyámat.
Barna Jani hová tette ed eszedet?
Mikor te a jó anyádat megölted,
Ugy kell neki ő volt az ellenségem.
Ez a kislány így lehet feleségem.
Jaj de szépen kifaragták azt a fát,
Amelyikre Barna Janit akasztják.
Fújja ja szél göndör haját, bajuszát,
Más öleli Barna Jani babáját.

29./Patkó az én nevem, híres batyár vagyok/ férfi kar/
Tizenkét vármegye kerülője vagyok.
Tizenkét vármegye el nem foghat engem,
Mert a sűrű felhők betakarnak engem.

Gyere kisangyalom ülj fel a lovanra,
Ugy vigyázok terád mind ennen-magamra.
Lovam sarkantyuzám, Tiszét átugratom,
Zandárok kezébe soha nem juthatom.

30./Csütörtökön virradóra,
Találtam egy pej csikóra.
Egész ~~sz~~ reggelig kergettem,
Mire felkötőfékeltem.

~~Mire~~ felkötőfékeltem,
Mindjárt nyereg alá vettem.
Ültem karcsu derekára,
Mentem Szigetre vásárra.

Kérik a lovam bankóért.
Ezernyolcszáz forintosért,
Az én lovam nem eladó,
Nem is zsandár alá való.

31./Tisza partján elaludtam,
Jaj de szépeket álmodtam,
Éjjél tájban felébredtem,
Kilenc zsandár állt előttem.

Zsandár urak mit akarnak?
Telén vásálni akarnak.
Nem akarunk mi vásálni,
Szilaj csikót elhajtani.

Szilaj csikó nem eladó,
Nem is zsandár alá való.
Mert ha arra zsandár ülne,
Mint a madár elrepülne.

Geordas József 62 é.

12./Fehér László/lásd a R-R.M.III.27./

13./

Tóth Imre 69 é.

Agyonisten Zsubri pajtás,
Hogyan teccik a vándollás.
Nékem bizon nem jól teccik,
Kisangyalom halval fekszik.

Édesanyám monta nékem,
Minek a szerető nékem,
De én arra nem hajultam,
Barna szeretőt tartottam.

Bélványosi kertkapunál
Zsandár-káplár elejbém áll.
Aszt kérdezi honnan jöttem,
Hol a zutazó levelem.

Zsandár-káplár addig várjon,
Míg a lábblim kibombolom.
A lábblimat kigomboltam,
Piszojomat előlkaptam.

Egyet mingyá fejbelöttem,
Itt a zutazó levelem.

Másik mongya ez a Sobri
Föl kell esztet akasztanyi.

29./Patkó az én nevem, híres batyár vagyok/ férfi kar/
Tizenkét vármegye kerülője vagyok.
Tizenkét vármegye el nem foghat engem,
Mert a sűrű felhők betakarnak engem.

Gyere kisangyalom ülj fel a lovanra,
Ugy vigyázok terád mind ennen-magamra.
Lovam sarkantyuzóm, Tiszét átugratom,
Zsándárok kezébe soha nem juthatom.

30./Csütörtökön virradóra,
Találtam egy pej csikóra.
Egész ~~nr~~ reggelig kergettem,
Mire felkötőfékeltem.

~~Mire~~ felkötőfékeltem,
Mindjárt nyereg alá vettem.
Ültem karcsu derekára,
Mentem Szigetre vásárra.

Kérik a lovam bankóért.
Ezernyolcszáz forintosért,
Az én lovam nem eladó,
Nem is zsándár alá való.

31./Tisza partján elaludtam,
Jaj de szépeket álmodtam,
Éjjél tájban felébredtem,
Kilenc zsándár állt előttem.

Zsándár urak mit akarnak?
Telén vásálni akarnak.
Nem akarunk mi vásálni,
Szilaj csikót elhajtani.

Szilaj csikó nem eladó,
Nem is zsándár alá való.
Mert ha arra zsándár ülne,
Mint a madár elrepülne.

Gyordas József 62 é.

12./Fehér László/lásd a R-R.M.III.27./

13./

Tóth Imre 69 é.

Agyonisten Zsubri pajtás,
Hogyan teccik a vándollás.
Nékem bizon nem jól teccik,
Kisangyalom halval fekszik.

Édesanyám monta nékem,
Minek a szerető nékem,
De én arra nem hajultam,
Barna szeretőt tartottam.

Bálványosi kertkapunál
Zsándár-káplár elejbém áll.
Aszt kérdezi honnan jöttem,
Hol a zutazó levelem.

Zsándár-káplár addig várjon,
Míg a lábblim kibombolom.
A lábblimat kigomboltam,
Piszozomat előlkaptam.

Egyet mingyá fejbelöttem,
Itt a zutazó levelem.

Másik mongya ez a Sobri
Föl kell esztet akasztanyi.

56./

Citerajáték, kanász-dallam. Vincze József 55. é. Öreglakról / 319-328 /

57./

Pisák János 49. é. Öreglak / 329-347 /

Andrásnap felé ja zidő,
Derül-borul minden felő.
A havak is megindulnak,
Gulyáménes beszorulnak.

Van is ojan csalfa gazda
Ki aszt mongya, hogy hajcs a gazra;
Van még tippan a bokorba,
Kaparja ki az ebatta.

De ki ja juhát nem telelei,
Jövő nyáron nem is feji.

Ma két heti vagyis három,
Hogy a számadómat várom,
Amoda jön, amint látom
Fecskehasu számárháton.

Jó jestét édes bojtárom!
Tudom, hogy most van sok károm.
Kendnek addig nem lesz kárja,
Mig én leszek a bojtárja.

Van-e husod a tömlőbe,
Vagy a bográcsba megfőve?
Nincsen nékem a tömlőbe,
Sem a bográcsba megfőve.

Eréggy fogd meg azt a babost,
Vagy azt a legszebb harangost.
Kutyák isszák meg évérít,
Juhász tuggya meg az izit.

58./

Caongorádi gulyáslegény
Belehótt a kutba szegény.
Szomjan legel a gujája,
Itassa meg ababája.

Megitatnám, de nem lehet,
Nagy a vödör nem emelem,
Mig én a vödröt emelem,
Megöl enegem a szerelem.

/347-355/

59./

Szépen legele a kisasszon gujája
A kisasszon maga sétál utánna,
Már messziről kijátja ja gujásnak,
Szivem gujás terics le ja subádat.

Árok László 68. éves. Öreglakról / 356-374 /

A kisasszon nem gujásnének való,
Sejem szoknya nem a harmatba való.
Hosszab legyen a gujásnak subája,
Ki ne lásson a kisasszon ruhája.

Besütött a nap a báró-judvarba,
Báró kislány kihajol a zablakba.
Báró kislány kinyillott rózsabimbó.
Hallod-e apajtás nekünk szól a behívó.

Endréd báró, ha fölül a lovára,
Kirugtatja a közel levő tanyára.
Agyonisten juhászbojtár, micsinász!
Láttad-e ja kökényszemű bárólánát?

Itt a szobám vizitálja meg mingyár:
Benne van a cifra szűrőm, a rézbaltám.
Mellette ja tajtékipipám, a furujám.

Arra jalá faragják a bitófát,
Amelyikre juhászbojtárt akasztják,
Jaj istenem mér szerettemabárólánát,
Jobb lett volna szeretni jegy szegény lánát!

60./

Csárda, csárda két oldalán ajtó,
Pejparipán vágat oda Patkó,
Csárdásnéval így kezdi jel a szót:
Látott-e már egy lovon hét patkót?

Ha nem látott, hát ime most lásson,
Négyet visel e gyönyörű pejló,
Az ötödik magam vagyok, nemde,
Kettő meg a csizmámra van verve.

61./

Béreslegény ne ragg meg a szekeret,
Sajnálj meg a szegény pára/ökrödöt;
Kettő sánta, a harmadik nem mehet,
A negyedik nem bírja ja szekeret.

Béreslegény mezitláb ment szántanyi,
Otthól hatta ja csizmáját vasalni,
Kilenc kovács nem merte jelvállalni,
/mer/egy sem tudott rózsás patkót csinálni.

62./

A kisasszony gulyája, ill. Endre báró néven ismert balladaféle/előbbi 59.
sz./variánsa, melyet kétféle dallamra énekelt Árok Laci bácsi/388-404/

63./

Fecském, fecském, édes fecském,
Vidd el az én levelecském,
Vidd el, vidd el Délamerikába,
Tedd a babám ablakába.

Hogyha kérdi, honnan jöttél,
Kinek a postásza lettél?
Annak a barna, barna piros lánynak,
Az én kedves Mariskámnak.

64./

Pisák János 49.é.

Esznek, isznak a nagy urak, mulatnak.
Egy szegény jó betyárról tanakodnak.
Sült hus és a jó bor mellett de könnyű,
De ja szegény betyárok-nak keserű.

A betyár hol is eszi ja vacsorát?
Zöld erdőben süti ja nyers szalonnát.
Falevéltre csepegteti ja zsirját,
Azzal keni fekete göndör haját.

Zöld erdőbe van egy betyár megölve,
Zsebkendővel van a z álla felkötve.

1374-381/

/közismert gyene szöveg és dallam/

1381-388/

1405-410/

1410-425/

Mellete ja piros pejparipája,
Busan nyerit, mert megholt a gazdája.

Gadás, 1971. II. 45. Uttörő gyermekek

Nincsen ott, voltam ott,
Te gondtalan anya.
Hol a te leányod,
Angoli Borbála?

Mi tüzés-tagadás,
Be kell azt vallanom,
Szobájába fekszik
A nagy ravatalon.

Bemegy a szobába,
Kést vesz a kezébe,
Egyenesen szúrja
A szive közepébe.

Szivem a sziveddel
Egy istent imádott,
Vérem a véreddel
Egy patakot mosson,
Testem a testeddel
Egy sirba nyugodjon.

Átkozott az apa,
Hétszerte az anya,
Ki három gyermekét
Zárja be a sirba.

Horvátkút/Szuhafő/,Bájhóber
Imréné, Majori Anna,1927.

b.

Angoli Borbála

Lányom,lányom, Angoli Borbála,
Ugyan mi a baja a ruhád aljának?

Elöl kurtábbodik, hátul hosszabbodik,
Szép karcsú derekad egyre vastagodik.

Lányom, lányom, Angoli Borbála,
Ugyan mi a baja a ruhád aljának?

Szabó nem jól szabta, varró nem jól varrta,
Magam is ott voltam, mikor elrontotta.

Lányom, lányom, Angoli Borbála,
Ugyan mi a baja a ruhád aljának?

Elöl kurtábbodik, hátul hosszabbodik,
Szép karcsú derekad egyre vastagodik.

Mit türöm-tagadom, csak ki kell vallanom,
Hét hónapos terhem kötöm alatt hordom.

Hóhérok, hóhérok, vigyétek lányomat,
Vigyétek lányomat, tömlöcbe vessétek.

Tizenhárom napig sem enni, sem inni,
Tizenhárom napig sem enni, sem inni.

Kis fecském, kis fecském, vidd el levelefském,
Vidd el a levelem Gyöngyvári úrfinak,
Gyöngyvári úrfinak, az én galambomnak.

Jó estét, jó estét, ismeretlen anya!
Hol vagyon, hol vagyon Angoli Borbála?

Benn van a szobába asztált teregetni,
Asztalt terengetni, tányért borongatni.

Benn voltam, nincsen ott ismeretlen anya,
Hol vagyon, hol vagyon Angoli Borbála?

Mit türöm-tagadom, csak ki kell vallanom,
Benn van a szobába, gyászos nyoszolyába.

Engem temessenek templom elejibe,
A mi kisdédünket az oltár elébe,
De az a jó anyád istent sose lásson.

Torvaj/Tiszacsege/ Kerekes Józsefné, 1926.

c.

Nándorvári dajka

Egy szegény asszonynak tizenkét lánya volt,
A tizenkettedik nándorvári dajka volt.

Lányom, édös lányom, mi bajod érkezött,
Zöld selyömruhádnak hátujja hosszabb lett?

Szabó nem jól szabta, varró nem jól varrta,
Szabó is jó szabta, varró is jól varrta,
Kis Király Miklós volt ennek az oka.

Hóhérok, hóhérok, vigyétek lányomat,
Vigyétek lányomat az akasztófára.

Anyám, édösanyám, adjon hát egy órát,
Adjon hát egy órát, vagy pedig egy fertájt.

Föcském, édös föcském, vidd el a levelem,
Vidd el a levelem kis Király Miklósnak,
Az én kedves galambomnak.

Ha alva találod, bal karjára tögyed,
Ha ebéden találod, tányérjába tögyed.

Szógállóm ne terits, ne terits énnéköm,
Megjött már énnéköm a szomorú ebédem.

Kocsisom, kocsisom, fog be a hat lovam,
Fog be a hat lovam, a szébbet, a jobbat,
Hogy életbe érjem kedves galambomat.

Jó estét, jó estét, ismeretlen anyám!
Hol van az én babám, a nándorvári dajkám?

Elment a folyóra, lábát mosogatja,
Lábát mosogatja, magát csinosítja.

Nincsen ott, nincsen ott ismeretlen anyám,
Hol van az én babám, a nándorvári dajkám?

Elment a szomszédba, szomszédasszonyához,
Szomszédasszonyához, a lánbarátjához.

Mit türömtagadom, be kell már vallanom,
Od benn a szobába, gyászos koporsóba.

Lászlómajor, Dömötörfi József, 1897.

d.

Nándorvári dajka

Egy özvegyasszonynak tizenkét lánya volt,
A tizenharmadik nándorvári dajka volt.

Ilonkám, Ilonkám, mi annak az oka,
Zöld selyömszoknyádnak hosszabb a hátujja?

Szabó nem jó szabta, varró nem jó varrta,
Nándori király vót ennek elrontója.

Vigyétek lányomat az akasztófára!

Édösanyám várjon, várjon egy fél órát,
Hadd irjak levelet, hadd irjak levelet.

Édös főcském, főcském, vidd el levelecském,
Vidd el levelecském nándori királyhoz.

Ha ebédön éred, tányérjába tögyed,
Ha vacsorán éröd, feje alá tögyed.

Én ebéden értem, tányérjába töttem,
Én vacsorán értem, feje alá töttem.

Szógállóm, szógállóm, ne készíts má neköm,
Megjött a bús napom, a busi levelem.

Kocsisom, kocsisom, fogjál be hat lovat,
Fogjál be hat lovat, azt is a legjobbat.

Jó napot, jó napot, ismeretlen anyám!
Hol van az én babám, nándorvári dajkám?

Elmönt a folyóra, lábát mosogatja,
Lábát mosogatja, magát csinosgatja.

Nincsen ott, nincsen ott, ismeretlen anyám,
Hol van az én babám, nándorvári dajkám?

Mit türjem-tagadjam, ki köll azt vallanom,
Od van a szobába, halálos ágyába.

Ekkor a vőlegény kést fogott kezébe,
Kezéből mellébe, melléből szivébe.

Engöm temessenek templom küszöbébe,
Az én Ilonkám a templom közepébe,
A mi kisedünket az oltár elébe.

A mi sirhalmunkon virágok nyillanak,
Akik arra járnak, rólunk tanuljanak.

Rinyakovácsi, Jancsó Györgyné, 1906.

Landorvári Idolka

Egy asszonynak vala tizenkét leánya,
Legkisebbik vala Landorvári Idolka.
Landorvári Idolkát Mátyás király szerette,
Mátyás király szerette, sehol sem lelhetette.

Adj anyám, adj anyám, egy órát, egy felet,
Ez alatt az Idolka megírja a levelet.
Fecském, édes fecském, vidd el a levelet,
Vidd el a levelet, add Mátyás királynak.

Ha délben érsz oda, teád a tányérjára,
Ha este érsz oda, tedd az ablakába.
A kis fecskemadár délben oda érkezett,
Odadta a levelet a Mátyás királynak.

A Mátyás királynak jóízü falatja,
Jóízü falatja káesett a tányérba,
Kocsisom, kocsisom, fogd be hat lovamat,
A hat lovam közül, azt is a legjobbat.

Ugy menjünk, mint a szél, vagy mint a gondolat?
 Ne úgy menj, mint a szél, hanem mint gondolat,
 Hadd érjem életben az én galambomat.

Jó estét, jó estét, ismeretlen anya!
 Hol van az én rózsám, a Landorvári Idolka?
 Kiment a patakra fehér lábát mosni,
 Fehér lábát mosni, szívét vigasztalni.

Kimegy a királyfi, mindenhol keresi,
 Mindenhol keresi, sehol sem lelheti.

Nincsen ott, nincsen ott, ismeretlen anya,
 Hol van az én rózsám, a Landorvári Idolka?
 Mi türés-tagadás, meg kell már mondanom,
 Bent van a szobában, gyászos koporsóban.

Bemegy a királyfi szive fájdalmába,
 Szive fájdalmába kést szűrveh magába.
 Testem a testeddel egy sírban nyugodjon,
 Lelkem a lelkeddel egy istent imádjon.

Szena, Horváth Ferencné, Mike Margit, 1939.

Menyasszonykereső

Jó estét, jó estét,
 Ismeretlen anyám!
 Hol van a te lányod,
 Szép Mariska babám?

Element fiam, element,
 A nagy hegyek alá,
 Kék ibolyát szedni,
 Koszorúba kötni.

Element a vőlegény
 Menyasszonyt keresni,
 Nem találta sehol,
 Vissza köllött jönni.

Jó estét, jó estét,
 Ismeretlen anyám!
 Hol van a te lányod,
 Szép Mariska babám?

Element fiam, element,
 A nagy vendéglőbe,
 Tányért törülgetni,
 Asztalt teríteni.

Element a vőlegény
 Menyasszonyt keresni,
 Nem találta sehol,
 Vissza köllött jönni.

13

Jó estét, jó estét,
Ismeretlen anyám!
Hol van a te lányod,
Szép Mariska babám?

Most már nem tagadom,
Meg köll azt mondagnom,
Bent van a szobába,
Jászos nyoszolyába.

Bement a vőlegény,
Borult a keblére,
Fogta az öreg kést,
Szúrta a szivébe.

Vérem a véreddel
Egy patakba folyjék,
Testem a testeddel
Egy sírba nyugodjék.

Egyiket temették
Napnyugota felől,
Másikat temették
Napkelete felől.

Egyiknek a sirján
Három rozmaringszál,
Másiknak a sirján
Három vadgalamb áll.

A három rozmaring
Csak azt hajladozza,
Áldott vagy te legény,
Áldott vagy te rózsa.

A három vadgalamb
Csak azt turbékolja,
Átkozott az anyád,
Átkozott az apád.

Zics, Horváthné, Kocza Mari, 1921.

Édes lányom, lányom...

Édes lányom, lányom, mi annak az oka,
Zöld selömszoknyádnak hosszabb a hátulja?
Szabó nem jó szabta, varró nem jó varrta,
Gyöngyvári úrfi volt annak elrontója.

Hóhérok, hóhérok, vigyétek a lányom,
Vigyétek a lányom az akasztófára.

Ej anyám, jó anyám, hagyjál egy fél órát,
Hagyjál egy fél órát, vagyis egy-két órát,
Mig leválet irok Gyöngyvári úrfinak,
Gyöngyvári úrfinak, az én galambomnak.

Postásom, postásom, vidd el a levelet,
Vidd el a levelet Gyöngyvári úrfinak,
Ha délbe érsz oda, tedd a tányérjára,
Ha este érsz oda, tedd a párnájára.

Kocsisom, kocsisom, legjobb kocsisom,
Fog be a hat lovat, azt is a legjobbat,
Te legyél az eső, én meg a villámlás,
Hogy életbe érhessem aranyos Rozikám.

Jó estét, jó estét, ösmeretlen anyám!
Hol van a leányod, aranyos Rozikám?
Minn van a kiskertbe, virágot szödöget,
Gyöngyvári úrfinak bokrétát kötöget.

Voltam ott, ottan sincs, ösmeretlen anyám,
Hol van a leányod, aranyos Rozikám?
Mit türöm-tagadom, itt ki köll vallanom,
Benn van a szobábo, ki van már teritve,
Kilenc lánypajtása sirdogál mellette.

Bemögy a szerelmes, kihúzza a kését,
Kihúzza a kését, vágta a szivébe.

Engem temessenek templom elejére,
 Aranyos Rozikám templom közepére,
 Aranyos Rozikám templom közepére,
 Ártatlan magzatunk az oltár elejbe.

Igal, Vajda Józsefné, 1905.

Nándorvári dajka

Egy özvegyasszonynak tizenkét lánya volt,
 A tizenkettedik Nándorváron dajka volt,
 Lányom, édes lányom, mi annak az oka,
 Zöld selyemruhádnak hosszabb a hátulja?

Szabó nem jó szabta, varró nem jó varrta,
 Nándorvári király volt az elrontója.

Hóhérok, hóhérok, vigyétek lányomat,
 Vigyétek lányomat az akasztófára,
 Anyám, te jó anyám, várjál egy fél órát,
 Várjál egy fél órát, vagyis egy minutát.

Megjött a vőlegény, tőr van a kezébe,
 Jó napot jó anyám! Hol van az én babám?
 Elment az erdőbe virágokat szedni,
 Virágokat szedni, gyöngyharmatot inni.

Voltam ott, nincsen ott, te kegyetlen anyám,
 Hol van az én babám, nándorvári dajkám?
 Mit türjem-tagadjam, bent van a szobában,
 Bent van a szobába, fekszik az ágyában.

Bemegy a vőlegény, tőr van a kezébe,
 Kezéből mellébe, melléből szívébe,
 Vérem a tieddel egy patakba folyjék,
 De a te jó anyád napfényt sose lássék.

Hódoshát, Virág Gyuláné, 1921.

Hull a zápor a nagyigali erdőn,
Két szerelmes sétálgatott egyedül,
Mind a kettő azt sivatja az égnek,
Hogy ők bizony nem lehetnek jegyesek.

Juhász Andor, de híres telkesgazda,
Drága kincse mégiscsak a leánya.
De ja lánya, csak mindig sir, ha járkal,
Mer az édesapja ellenzi a babáját.

Jó van édesapám, ha jellened Pistámat,
Véget vetek e szomorú világnak.
Nem látasz te engem a templomba eljérni,
Ha nem hagyod Pistámat hozzám járná.

Szépen szól az kisigali nagyharang,
Minden kislány szépen megy a templomba,
Juhász Ersei fülledtözött mély gyáscha,
Sirva vár a kapujában babájára.

Délután volt, hármát ütött az óra,
Kovács Pista megjelent a kapuban.
Gyere Ersei mert menjünk mi sétálni,
Mer az édesapád nem bír engem kiállni.

Várjal szivem bemegyek az apámhoz,
Megkérdezem oda ad-e Pistámhoz,
Sirva kéri az ő drága leánya,
De az édesapja rá sem hallgat szavára.

Mas mentek ki a lombos temetőbe,
Ráborulnak anyjuk sírkereestjére,
Bocsás meg édesanyám mit teszünk,
Mer így muszáj, mer egymásé nem leszünk.

Mas mentek ki alombos erdőbe,
Ráborultak egymásnak a keblőre,
Ugy sirtak ott mind két árva kisgyermek,
Akinék a szüleit eltemették.

Isten veled kedves Bözsi nem bánom,
Én már neked úgy sem leszek a párod.
Egy durranás Bözsi holtan eszik,
Még egy lóvia Piata melléje esik.

Piros vérük fölparálgott az égre,
De sok átok szállt az apa fejére.
Atkozott légy keménykezű roszza apa,
Akiért a lányát sirhant takarja.

Mikor ezt a lány apja megtudta,
Sirt, zokogott mindig csak jajgatta,
Én Istenem odafönt a magga égbe,
Én általom lett a lányom megölve.

Szápen szól a kisigali nagyharang,
Hozza aztat tizenhárom vadgalamb,
Szép fehérbe tltüztött minden lány,
Most temetik a két szerelmespárt.

Családapák, családanyák halljátok,
Ilyesmitől de sokat tanulhattok,
Ha ja legény a leányt megszerette,
A jó szülő a vagyont nem keresi.

- - -

Részállott a páva vármegye házára,
Vizet visz a szájába, a rabok számára.
Rab vagyok, rab vagyok, mikor eszedulok,
A régi rabsághoz, térdig vasban vagyok.

Térdig vagyok vasba, derékig bilincshe.
Kiapad a szemem a nagy szendédéhe,
Szállj el páva, szállj el hűsünkön keresztül,
Szólj be az anyámnak, maga van egyedül.

Ha kérni hogy vagyok, nagyon beteg vagyok,
A régi rabságha talán meg is halok.
Mert térdig vagyok vasba, derékig bilincshe.

Kiapad a szemem, a nagy sötétségbe.

Alattam folyik el a Rábának a vize,
Fejem fölött süvit annak a szellete.
Oda vagyok zárva a Ceillag börtönbe,
Ki pad a szemem a nagy hidegségbe.

Szállj el páva, szállj el hazunkon keresztül,
Szólj be az anyámnak, maga van egyedül.
Ha kérdi, hogy vagyok, szabad madár vagyok,
A régi rabságból máma szabadulok.

Mama szabadulok, hónap haza megyek,
Anyám két karodra sírva rárepülök,
Vessél párnáságyat a fáradt fiadnak,
Meg annak a szép kislány, páva kismadárnak.

Megpihenünk ketten, az első szobádba,
Aranytollú páva, a rugonyos díványon,
Főket a fényes nap, erezté sugarát,
A szép páva madár tergyeseti szárnyát.

Elrepül a páva kelet nyugat felé,
Kiterjesztett szárnyal az ég alja felé,
Elrepül a páva, kelet-nyugat felé,
Kiterjesztett szárnyal vármegye felé.

Nem mehetek haza, ha tik itt maradtok...

/Tovább nem tudja, Öregapjától hallotta./

- - -

Igal, 1972.

Parkas Józsefné, 1907.

3130.

Az aradi kislány,
Férhez akart menni,
De jaz édesanyja,
Nem akarja jengenni.

Nem hajolt anyjára,
Férhez adta magát,
De jaz édesanyja,
Nagyon elátkozta.

Vacsorája előtt
A hideg rázza ki,
Vacsorája után
A lelke szálljon ki.

Először fölkiált,
A kisebbik vőfény,
Édes anyamasszony
Bágyadt a menyasszony!

Nem bágyadt, nem bágyadt,
Hanem búslakodik,
Meseziról jött ide,
Azért szomorkodik.

Vérem a véreddel,
Folyjon egy patakba,
Testem a testeddel,
Fihenjen egy sírba.

Másodszor fölkiált,
A nagyobbik vőfény,
Édes nyamasszony,
Beteg a menyasszony!

Lelkem a lelkeddel,
Egy urat imádon,
A te édesanyád
Istent sohase lásson!

Nem beteg, nem beteg,
Hanem búslakodik,
Meseziról jött ide,
Azér szomorkodik.

Minden édesanya
Gondolja meg magát,
Hogy melyik órában
Átkozza meg a lányát.

Harmadszor fölkiált,
Maga a vőlegény,
Édes nyamasszony,
Mehalt a menyasszony!

En is megitkoztam,
De nagyon megbántam,
Édes jó Istenem,
Sírba van a leányom.

Akkor a vőlegény
Kéet fogott kezébe,
Kezéből mallyóbe,
Mallyóból a szívébe.

Az adatközlő még régen tanulta, már nem tudja hol és kitől.
Édesapja cseléd volt, így sok helyen megfordultak. /Csizti,
Felső-Bogát/

- - -

Ezernyócszáznegyvenkettődik évbe,
Mi történt a Kie-igeli szűrűbe?
Farkas Julcsa föllépett az asztalra,
Igyenesen belejesett a dobba.

Gépzés uram, ájjon meg a masina,
Mentse meg az életemet, ha tudja,
Megmenteném, szép Juliskám, nem lehet
Mer a nagy dob osezeromból tégedet.
Kivették a Juliskát a nagydobból!

Igyenesen vitték Bizse doktorhoz,
Bizse doktor fére fordul, azt mondja
Ennek csak a Jó Isten az orvosa.

Nyisd ki, anyám, zöldre főtött kapudat,
Hadd vigyék be félig meghalt lanyodat,
Piros vére úgy folyik, mind a patak,
Szeretője csive érte meghasad.

Gyertek lányok ölőzzünk föl fehérbe,
Kísérjük ki Julcsát a temetőbe,
Elől viszik a fekete lobogót,
Háttu meg a gyászleveles koporsót.

- - -

Tardi Ferencné, 1904.

Az aradi kislány,
Férhel akar menni,
De jaz édesanyja
Nem akarja jengenni.

De jazér a kislány,
Férhel ment magátu
De jaz édesanyja
Nem akarja jengenni.

Először a főkát
Az első vőfényre,
Drága édesanyám,
Beteg a menyasszony!

Nem beteg,
Messziről jött szegény,
Azért szomorkodik.

Másodszor főszólal
A második vőfény,
Drága édesanyám,
Beteg a menyasszony!

Nem beteg,
Messziről jött szegény,
Azért szomorkodik.

Harmadszor főszólal,
Maga a vőfény,
Drága édesanyám,
Meghalt a menyasszony!

Igal, 1972.

Farkas Józsefné, 1907.

Együd Á.

1./

Az aradi kislány férjhez akart menni,
De jaz édesanyja nem akarja jengedni,
Nem hajolt anyjára férhez adta magát,
De az édesanyja nagyon elátkozta.

Vacsorája előtt a hideg rázza ki,
Vacsorája után a lelke szálljon ki,
Először fölkiált a kisebbik vőfény,
Édes anyámasszony bágyadt a menyasszony!

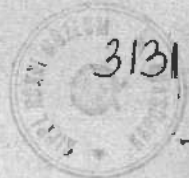
Nem bágyodt, nem bágyadt hanem buslakodik,
Messziről jött ide azért szomorkodik,
Másodszer fölkiált a nagyobbik vőfény,
Édes anyámasszony beteg a menyasszony!

Nem beteg, nem beteg, hanem buslakodik,
Messziről jött ide, azért szomorkodik,
Harmadszor fölkiált maga a vőlegény,
Édesanyámasszony meghalt a menyasszony!

Akkor a vőlegény kést fogott a kezébe,
Kezéből a mellébe, melléből a szívébe,
Testem a testeddel nyugodjon egy sirba,
/Lelkem a lelkeddel/
Vérem a véreddel folyjon egy patakba,
Testem a testeddel pihenjen egy sirba.

Lelkem a lelkeddel egy urat imádjon,
A te édesanyád Istent sohase lásson,
Minden édesanya gondolja meg magát,
Hogy melyik órába átkozza meg a lányát.

En is megátkoztam, de nagyon megbántam,
Édes, jó Istenem sirba van a leányom.

"Még kislány vótam amikor ezt tanultam. Sokfelé laktunk, mert apám cseléd vót, nem tudom kitől hallottam."

2./

Ezernyolcszáznegyvenkettedik évbe,
Mi történt a kisigali szürübe,
Farkas Julcsa föllépett az asztalra,
Igyenessen beleesett a dobba.

Gépész uram álljon meg a masina,
Mentse meg az életemet, ha tudja,
Megmenteném szép Juliskám, nem lehet,
Mer a nagydob összerombol tégedet.

Kivették a Juliskát a nagydobból,
Igyenessen vitték Bizse doktorhoz,
Bizse doktor fére fordul, azt mondja,
Ennek csak a jó Isten az orvossa.

Nyisd ki anyám zöldre főtött kapudat,
Hadd vigyék be félig meghalt lányodaš,
Pirozs vére ugy folyik, mint a patak,
Szeretője szive érte meghasad.

Gyertek lányok öltözzünk föl fehérbe,
Kisérjük ki Julcsát a temetőbe,
Elöl viszik a fekete lobogót,
Hátul meg a gyászleveles koporsót.

1./

Az aradi kislán férhő akar menni,
De jaz édősanyja nem akarja jangedni,
De azér a kislán férhő mönt magátu,
De jaz édősanyja nem akarja jengedni.

Először k főkiált az első vőfény,
Drága édesanyám beteg a menyasszony!
Nem beteg, messzirü jött szegén azér szomorkodik,
Messzirü jött szegén azér szomorkodik.

Másodszor fölszólal a második vőfény,
Drága édesanyám, beteg a menyasszony!
Nem beteg, messzirü jött szegén azér szomorkodik,
Messzirü jött szegén azér szomorkodik.

Harmadszor fölszólal maga a vőlegén,
Drága édesanyám meghalt a menyasszony!

"Eddig tudtam csak."

11.

..... Öregbíró

Az akasztófára való

//: Az állta el az utamat,

Elvette je dísznáját ://

Egy vasárnap megmentek a Vörös bíróhoz a betyárok. Mondták neki.

Vörös bíró agyon isten, jót estét,
Adjon isten az uraknak szerencsét,
Vörös bíró ne kívánjál szerencsét,
Még az éjjel nagyka járja a szivét.

Vörös bíró térdelj le a földre,
Ducsuza el a családotól örökre,
Vörös bíró letérdesd a földre,
Batkó Pista beleszurt a szivébe.

12. Lányom, lányom mi annak az oka,
Hogy a vacsorád, hogy nem jó tetszett,
Id van egy pohár bor,
Igyá csak belüle
Szomorú szivedet
Vigasztald meg vele.

Nem iszok, nem iszok,
Egy cseppet sem iszok,
Csak a szép lányágom,
Csak azt szeretem.

A szép Szücs Mariska
Kiment a kiskertbe,
A mérges italót
Vitte a kesébe.

Virágok, virágok,
Ti ei harvedjatok
//: Reggel nyőc órára,
Engem sirassatok ://

Zugnik a herengok,
Hullanak a könnyek,
A szép Szűcs Mária
Most hányják a földet.

Hadd hányják, hadd hányják,
Nem hányják hiába
Minden hajadon lány
Vigyásson magára.

Vigyásson magára,
Mostani világba,
Hogy még csalja őt
A kedves babája.

19./ Szépen legel a kisasszon gujája,
A kisasszon maga sétál utánna.
Már messziről kijáltja ja gujásnak:
Szivem gujás tericsd le ja subádat.

/187-207/

Nem teritem én le ja zén subámat,
Mer elhajtyák a zén kedves gujámat.
De te avval édés gujás ne gondujj,
El a zatyám, maj kiváltya a nyáját.

Édösanyám válcsa ki ja gujámat;
A lányával töltöttem éjcsakámat,
Lányom, lányom, lányomnak se mondalak,
Mind én téged egy gujásnak adjalak.

Slingütt szoknya nem gujásnének való,
Slingütt szoknya nem a harmadba való.
Slingült szoknya nem gujásnének való,
Sárga cipőd nem a harmadba való.

Nem bánom és, ha illik is, ha nem is, :/:
Kedves szeretóm voltál, még löszöl is

Jaj de szépen kifarkták aszt a fát,
Kire szegén gujáslegént akasszák,
Én is elmögyök a zakasztására,
Én töszöm a kötelet a nyakára.

Ugy köll néki, mér szerette ja bárólányt,
Jobb léd volna szeretni jegy szögény lányt.

/Jancsóné folytatása/ 2097
/208-227/

Báró kislány hajolt ja zablakán,
Báró kislány kinyillott rózsabimbó;
Halled pajtás, nekünk szól a behívó.

Kilenc hete három napja nem láttam a bárólánt,
Ergye fijam nézzed meg a határba.
Od van báró lány a juhászbojtárral.

Ergye be és nézzed meg a szobába;
Benne van a cifra szűröm, a rézbaltám,
Mellette ja kökényszemü bárólány.

/akkor a báró aszonta: /

Lányom, lányom, lányomnak se mondalak,
Mind én téged egy juhásznak aggyalak.
Mer ahol nincs fű, nehéz od rëndöt vágni,
Juhászlegén nehéz tülled elválni.

Arra jalá faragják a bitófát,
Kire szögény juhászlegént akasszák.
Ugy köll néki, mér szerette ja bárólánt,
Jobb léd volna szeretni jegy szögén lányt.

20./ /Az elátkozott menyasszony balladája/

/227-241/

Az aradi kislány férhöz atta magát,
Ezér ta vén anyja nagyon elátkozta.
Maj ha ja hitre mégy, a hideg rázzon ki,
Nagy vacsora közbe a lelkéd szájjon ki.

Elösször fölkiált a kisebbig vőfény:
Édösanyám-asszony béggyod a menyasszony.
Harmadszor fölkiált a vényebbíg vőfény

/a "harmadszor" nyelvbötlés=má-
sodszor/

Édös anyámasszony beteg a menyasszony.
Harmadszor fölkiált maga ja vőlegény:
Édös anyámasszony möghalt a menyasszony.
Ekkor a vőlegény kést fogott kezébe,
Kezéből mellébe, melléből szivébe.

Testöm a testóddel egy patakba fojjon,
Lelkém a leléddel egy urat imádjon,
De ja za vén anyád istent sose lásson.

8./ Rinyakovácsi : Jancsó Györgyné

/117-121/

3097

Szabó Gyula-Horvát Jolán
Szabó Gyula Horvát Jolánt kérette,
De a Jolánt a zannya nem engtte.
Jól van Jolány, ha nem hagynak szörödni
Maj möglátod, mit fogok cselekedni.

H- XXVII

Furulyaszó áthallik egy ablakon,
Keljen föl hát nagyságon kisasszon.

Másnap reggel kinyílt báró ablaka,
Kökényszemű kisasszon néz ki rajta,
A kisasszony így sóhajt föl mesében,
Mért is vagyok Endréd báró leánye.

Másnap reggel a báró boscuzájában,
Riruglet a közelebbi tanyára,
Megkérdezte legidősebb juhászát,
Nem látta-e Mari nevű leányát.

Nem látta én báró uram, ha mondom,
Bojtárom is három napja oda van.
Bojtárom is három napja oda van,
Talán bizony a kisasszony avval van.

Arra jelá kiforagták azt a fát,
Amelyikre a juhász bujtárt akaszták.
Fujja ja szél a gyócsingét, gatyáját,
Nemü üleli többé a báró leányát.

Juhász bujtárt viszik a temetőbe,
Báró lányát az ilovai börtönbe,
Ilovai börtönajtó hasaggy meg,
Báró lánya sohase szabadalsz meg.

Agyonüttették egy legényt, 1000 Ft-jáért
 A Tiszába bevetették pajparipájáér,
 Tisza be nem fogta, partjára kidobta
 Arra járt egy halászlegény halójába fogta.
 Halójába fogta, partjára kidobta
 Rögön üzent az anyának, meghalt édes fija.

Jön az édesanyja
 Költi de nem hallja,
 Kelj föl, kelj föl édes fiam
 Gyere velem haza
 Költi, de nem hallja,
 Meg van ez már halva
 Sárga sarkantyus csizmája
 Lábára van fagyva.

Jön az édesapja,
 Külti, azt sem hallja
 Kelj föl, kelj föl édes fiam
 Gyere velem haza.

Külti de nem hallja
 Meg van ez már halva,
 Szép fekete göndör haja
 Homlokára fagyva.

Jön a szeretője
 Külti ezt már hallja,
 Kelj föl kedves kisangyalom
 Borulj a vállamra.

Megsiratsz-e rózsám,
 Három legény előtt,
 Megsiratlak kisangyalom
 Egész világ előtt.
 Csináltatsz-e rózsám
 Diófakoporsót
 Csináltatok kisangyalom
 Márványköporsót.

Elkisérsz-e rózsám temetőkapujig,
 Elkisérlék kisangyalom végső sírhalmodik
 Eltemetsz-e rózsám a temetőkertbe
 Eltemetlek kisangyalom virágos kertembe.

Virágos kertembe, kertem közepébe
 Ott siratlak kisangyalom egész életembe.

Papp János

Megültek egy papot,
Két szürke lovájér
Beledobták a Tiszába
Ezer forintjéér.

Tisza be nem vette,
Partjára kivetette.
Arra ment egy halászlegény
Hálójába tette.

El is indult vőle,
Kolozsvár megyébe,
Kolozsvári temetőbe
Szépen

1972. aug. 30.
Rigó Istvánné

Varjaskér

1929.

Besüt a nap a báró kislány ablakán
Bárókislány kihajol az ablakján
Hallod pajtás, mit fűgyörész ba ja rigó,
Bárókislány egy kinyitott rózsabimbó

Báró Jenő ha fölül a lovára
Kivárat a közelebbi tanyára,
Hát te szegény juhászlegény
De mit csinálja
Nem láttad-e a kékényszemű báró lányt.

Nem láttam én a kékényszemű báró lányt,
Itt a tanyám, vizitálja meg mingyárt,
Benne van a cifraszűröm a réz beltám,
Benne van a tajtékpipám meg a furulyám.

Ára alá csinálják a bitófát,
Kire szegény juhászlegényt akasztják,
Fujja ja szél a göndörhaját a bajuszát.
Jaj Istenem, mér szerettem a báró lányt.

Juhászlegényt viszik a temetőbe
Leteszik a ötéti sir fenekére,
Jaj Istenem, mért szerettem a báró lányt
Jobb lett volna csak szeretni egy szegény lányt.

Adatközlő:

Máj Józsefné

1902.

6.

Szabó Jolán elindult a bucsuba
Mikor azt a Biró Imre meg tudta,
Mikor azt a Biró Imre meg tudta,
Szomorúan, elindult a bucsuba.

Mennek ki a felu vég felé,
 Biró Imre, ilyen későn hová mégy.
 Elmegyék a Szabó Jolánt megolni,
 Mer nem akar igaz szivből szeretni.

Biró Imre odaját a bucsuba,
 Jolánkáját éfél felé kilenste,
 Biró Imre a kedvesét megölte.

Biró Imre, fájhatott-e a szived,
 Mikor azt a szép barna lányt megölted.
 Dehogy nem fájt, talán meg is hasadott,
 Mikor mondta, jaj istenem, meghalok.

Szabó Jolánt három orvos boncuja,
 Édesanyja a szobába sirattya.
 Biró Imre kutya szive repegy meg,
 A solotól sohase szabadujjá meg.

Biró Imre gonosz szive repegy meg,
 Az eskasztantu soha ne szabadujjá meg.

Szabó Jolánt viszik a temetőbe,
 Édesanyja öltözött feketébe,
 //:Édesanyja feketébe jászolja,
 Édesanyja egyjajszóval sirttya. ://

Vőlegénye öltözött feketébe,
 Vőlegénye szomorujan kisorerte.
 Nem találja Jolánkája szép haját,
 Hova füzze a gyöngyös bokrótáját.

Vőlegénye kinn van a temetőbe,
 Szomorujan föl tekintett az égre,
 Boldogságom ide van eltemetve.

Biróéknál meggyujtották a lámpát.
 Ugy hallottam, Biró Imrét massaját,
 Biró Imre de zörgeti a vasat,
 Édesanyja gyöngye szive meghasad.

Biró Imrét kilence zsandár kíséri,
 A faluba minden kislány kísére,

//: Ilovai börtönajtó repesgy meg.
Bíró Imre sohase szabadujj meg ://

4.

Jaj, de széles, jaj de hosszú az az ut
Amelyiken Barna Jancsi elindult.
Amellikre Barna Jancsi elindult,
Szép Csárdásné udvarába befordult.

Addjon isten, szép csárdásné, jó estét.
Adjon isten az uraknak szerencsét.
Szép csárdásné ne kívánjon szerencsét,
Még az éjjel nagykes járja a szivét.

Szép csárdásné térdepöll le a földre,
Ducszál el családotól örökre,
Jaj, istenem, hogy köll nekem meghalni,
Három éves kis kovácsos árvámát itt hagyni.

Mari lányom, ergye le ja pincibé,
Hozzá jó bort az aranyos iccébe,
Nem kell nekem se ja süre, se bora,
Csak a szivét foghassam a markomba.

Mari lányom ergye be ja városba,
Jászkoporsót, csináltass a számomra,
Jászkoporsót, veread rája, nevemet,
Betárfiam kiontja a vérenet.

Véres lett a Barna Jancsi ruhája,
Majd kimossa Barna Janci babája,
Mond ki babám, ángem, gatyám fehérre,
Holnap megyek a csüdbiztos ur elejbe.

Adjon Isten, csüdbiztos ur jónapot,
Adjon Isten, édes fijam, mi bajod.
Csüdbiztos ur nagyon gyötör a bánat.
Egy kislányér meöltöm az anámat.

Kár vót neked, Barna Jancsi azt tenni.
Egy kislányér az anádat megölni.
Csüdbiztos ur, nagyon vót ellenségem,
Ez a kislány csak ugy lehet feleségem.

Arra, le, már állitják a bitófát,
Amerre, a Barna Jancsit okaasztják.

//: Fújja a szél fekete göndör haját,
Más oldali Barna Jancsi babáját.://

3132

//: A zöld erdő gyászba von ://
//: Rózsa Sándor fogva van ://
//: Egy vasárnap délután ://
//: Sétál Sándor az utcán ://
//: Utána megy két zsandár ://
//: ~~Rózsa~~ Rózsa Sándor meg vagy már ://
//: Utána ment az anyja ://
//: Sándor fíjam jöjj haza ://
//: Nem mehetek én haza ://
//: Véresen visznek haza ://
//: Édesanyám, édesöm ://
//: Van-e ruhám szenyesen? ://
//: Maj' lesz holnap véresen//
//: Kész már az akasztófa ://
//: Rózsa Sándor lóg rejte ://
//: Lányok, lányok sirjatok ://

10

Síromra kerüljétek, engem többet nem láttok.

3132

//: 12 lány fehérbe, 12 lány fehérbe ://
//: Vigyen a temetőbe, vigyen a temetőbe ://
Bücsűben fogták el ezt a betyárt, akiről szól a dal.
Az én nyagyapám szőleje mellett, tanyáztak, mulattak a
betyárok, 6 sok nőtát /betyárt/ tudott.

40

4./

Hull az zápor az igali nagy erdőn,
Két szerelmes sétálgat ott egyedül.
Mind a kettő azt siratja az égnek,
Hogy ők bizony nem lehetnek jegyesek.

Juhász Andor de híres telkes gazda,
Drágább kincse mégis csak aleánya,
De a lányka csak mindig sirva járkal,
Mer az édesapja ellenzi a babáját.

Jól van édesapám, ha ellenzed Pistámat,
Végetvetek a szomorú világnak,
Nem látsz te engem a templomba eljárni,
Ha nem hagyod Pistámat hozzám járni.

Szépen szól a Kisigali nagyharang,
Minden kislány szépen megy a templomba,
Juhász Erusi fölöltözött mély gyászba,
Sirva vár kapuba a babájára.

Délután volt, hármát ütött az óra,
Kovács Pista megjelent a kapuba,

3131

Gyere Erzsí elmegyünk mi sétálni,
 Mer az édesapád nem bír engem kiáltni.

Várjál szivem, bemegyünk az apához,
 Megkérdzem, ocsad-e Pistához,
 Sirva kéri az ő drága leánya,
 De az édesapje rá sem hallgat szavára.

Most mentek ki a lombos temetőbe,
 Ráborulnak anyjuk sirkeresztjére,
 Bocsásd meg óh kedves anyám, mit teszünk,
 Mer így muszáj, mer egymásé nem leszünk.

Mast mentek ki a lombos erdőbe,
 Ráborultak egymásnak a keblére,
 Ugy sirtak ott, mint két árva kisgyermek,
 Akinek a szüleit eltemették.

Isten veled, kedves Bözsi, nem bánom,
 Én már neked ugysem leszek a párod,
 Egy durranás, Bözsi holtan elesik,
 Még egy lövés, Pista melléje esik.

Piros vérük föl párolgott az égre,
 De sok átok szállt annak a fejére,
 Átkozott légy keményszívű, rossz apa,
 Akiért a lányát sirhént takarja.

Mikor ezt a leány apja megtudta,
 Sirt, zokogott, mindig csak azt jajgatta,
 Én istenem, odafönn a magas égből,
 Én általam, lett a lányom megölve.

Szépen szól a Kisigali nagy harang,
 Huzza azt a tizenhárom vadgalemb.
 Szép fehérbe öltözött minden leány,
 Most temetik a két szerelmes párt.

Családapák, családanyák halljátok,
 Ilyesmíróll de spakat tanulhattok,
 Ha a legény a leányt megszereti,
 A jó szülő a vagyont nem keresi.

20./

Bakonba van Patkó Bandi tanyája.
Ott lakt Patkó Bandi babája.
Ott mulat Patkó Bandi bujában.
Édes rózsám az éjjel elmenjünk.
Az éjjel lovat lopni elmenjünk.

-35-

Gyere babám, söpörd el a ló nyomát,
Ugyis terád költöm el az árát.
Ellopták a Szende háró hat lovát,
Patkó Bandát a zsandárok elfogták.
Patkó Badit jaj de meg is vasalták.
Ilovai nagy börtönbe elhajtják,
Ilovai nagy börtön de sárga,
Oda van a Patkó Bandi bezárva.
Nesze lovam, itt a zablám, szügyellóm,
A jó isten legyen a gondviselóm.

Bakony erdő mellett van egy csárda,
Abba lakik szép csárdásné harmad magával.

-27-

Arra jár a Bogár Imre betyár mulatni,
Szép csárdásné el akarja szeretni.

Szép csárdásné nem hejol a szavára,
De a betyár elgondolta magába,
Felpattant a kispaj lova hátára,
Beruktatott szép csárdásné udvarába.

Adjon isten szép csárdásné jó estét,
Adjon isten az úrnak szerencsét.
Szép csárdásné ne kívánjon szerencsét,
Még az éjjel nagy kés járja a szivát.

Marcsa lányom ergye le a pincébe.
Hozzál bort az aranyos icébe.
Nem kell nékem sem söre, sem bora,
Csak a szivét foghassam markomba.

Szép csárdásné kísétál a kiskertbe,
Feltekingott a csillagos nagy égre.
Én istenem hogy kell nékem meghalni,
Három árva gyermekem itt hagyni.

Szép csárdásné ezt tréfának vélte,
De a betyár már le is terítette,
Rátérdelt a hófehér mellére,
Éles kést szúrt szép csárdásné szivébe.

Marcsa lányom ergye be a faluba,
Gyászkoporsót csináltass a számomra,
Koporsómra veresd rá a nevemet,
Hogy egy betyár öltesse meg a szívenet.

Három árva kiment a temetőbe,
Ráborultak édesanyjuk kersztjére,
Mind a hárman csak azt mondják, zokogják,
Nincs édesanyánk, ki gondot viseljen ránk.

2./

Balázs Sándor kiment a kiskertbe,
Leült egy kinyílt rózsá tővébe,
Nyilj ki rózsá, nyilj a kalapomra,
Kedves babám borulj a vállamra.

Nem nyilik a rózsá kalapomba,
Nem borul a rózsám a vállamra,
Ráborultál aztat el ne felejtöd,

Esküdöttél, hogy örökre szeretsz.

Megesküdöttél a magas egekre,
Hogy hűn szeretsz, sohasem feleje el.
Látom ma már, hogy elfelejtettél,
Az eszedből egészen kivetettél.

Most mégiscsak fölfordüzslek rózsám,
A farsangon eljössz-e énhozzám?
Mit kérdeződ már ugysem szeretlek,
Kiss Sándornak adtam a kezemet.

Igy hát a Kiss Sándoré sem leszel,
Velem együtt a halálé leszel.
Nincs kegyelem, hallatsz a dörrenés,
Agyonlütte a hűtlen kedvesét.

Mély sóhajtas száll a magas égre,
Megrépedt Biró Mariska szive,
Utoljára borul kedvesére,
Itt folyt ki mind a kettőnek vére.

Mikor eztet Balázs Sándor megtudta,
Sirva borult Biró Mariskára,
Jaj Istenem életem ceillaga,
Veled együtt elmegyek a sirba.

Bement aztán halószobájába,
Halántékon meglütte önmagát,
Mer őneki jászol volt e

Temetőbe van egy nagy sirhalom,
Gyöngyvirágtól koszoru van azon.
Közepébe fujdogál három rózsza,
Három szerelmes pihen alatta.

Gyertek lányok, vigyünk rózeát raja,
Jó pajtások voltunk Mariskával.
Meg kellett hlni a szerelemért,
Ütessünk szomorufüzfát mellő.
Meg kellett halni a szerelemért,
Ütessünk szomorufüzfát mellő.

Bakonban van Patkó Bandi tanyája,
Ott lakik a Patkó Bandi babája,
Ott mulat Patkó Bandi bújába.
Édes rózsám az éjjel elmegyünk.

Az éjjel lovat lopni elmegyünk,
Gyere babám, söpörd el a ló nyomát,
Ugyis terád költöm el az arát.

Elloptak a Szende baró hat lovát,
Patkó Bandit a zsandárok elfogták.

Patkó Bandit jaj, de meg is vasalták,
Ilovai nagy börtönbe elhajtják.

Ilovai nagy börtön de sárga,
Oda van a Patkó Bandi bezárva.
Nesze lovas itt a zablám eságyellőm,
A jó Isten legyen a gondviselőm.

Bakony erdő nagy alján,
Ibolyát szed egy gyönyörű barna lány,
Szomorúan szedi a szép ibolyát,
Keresi Patkó Bandi babáját.

Édes rózsám, éjjel-nappal kereslek,
Éjjel-nappal mindig téged szeretlek,
Nem igazán, szivből téged szeretlek.

Nyitva van a barna kislány ablaka,
Kis papagáj kirepül rajta,
Kis papagáj keresi a gazdáját,
Berepül a magas börtön ablakán.

Kis apapagáj, kis papagáj,
Szeret-e még az a gyönyörű barna lány?
Mindig sirat, mindig keres,
Egyedül csak téged szeret.

De szeretnék haza menni,
Édes rózsám nálad lenni,
Az életemben elaludni,
Nyoszolyádon megpihenni.

Kispapagáj, kispapagáj,
Szállj a betyárok ablakába,
Mondd meg nekik, hogy mit vagyok,
Térdig, térdig vasba vagyok.

Kispapagáj, kispapagáj,
Mondd meg a betyártársaimnak,
Ilovai börtönbe vagyok.

Jaj, de nagyon beteg vagyok.

Mondó meg nekik, de hitlenek vagytok,
A nagy rabságimból ki nem szabadítottok.
Ki nem szabadulok, nem nem segítetek,
Mehalok itt, ha nem jön a hadvezéritek.

Kispapagáj, kispapagáj,
Szállj a rézom ablakába,
Mondó meg neki, hogy rab vagyok,
Az ilovai börténbe hervadok.

Mondó meg az én galambomnak,
Ne várjon engem soha haza,
Mert az ilovai börténben meg vagyok én halva.

Még a nagyapjától hallotta, és a Vajda Tera nénitől is tanulta

Bakony-erdő mellett van egy csárda,
Abba lakik szép csárdáné harmad magával.
Odajár a Bogár Imre betyár mulatni,
Szép csárdásnét el akarja szeretni!

- 49 -

Szép csárdáné nem hajol a szavára,
De ja betyár elgondolta magába,
Felpattant a kispójs lova hátára,
Berugatott szép csárdáné udvarába.

Agyon isten szép csárdáné, jó estét!
Agyon isten az úrnak szerencsét!
Szép csárdáné ne kívánja a szerencsét,
Még az éjjel nagy kés járja a szívet.

Marcsa lányom ergye le a pincébe,
Hozzál bort az aranyos iccésbe,
Nem kell nékem sem ére sem hora,
Csak a szívet foghassam markomba.

Szép csárdáné kísértél a kiskertbe,
Beltelintett a csillagos égre,
En istenem, hogy kell nékem meghalni,
Három árva gyermekem itthagyni.

Szép csárdáné ezt tréfának vélte,
De a betyár már le is terítette,
Kitérdelt a hófehér mellére,
Éles kést szúrt, szép csárdáné szívébe.

Marcsa lányom ergye be a faluba,
Gyúszkoporsót csinyáltass a számomra,
Koporsómra veresd rája nevetet,
Hogy egy betyár öltsen meg a szívetet.

Besült a nap a báró ádvarába,
Báró kielán néz ki az ablakán,
Juhászlegény az ablakán furuglál.

Beeült a nap a bárókielány ablakán,
Bárókielány kihajlik az ablakán.
Hallod pajtás mit füttyörész be ja rigó,
Bárókielány egy kinyíllott rézsabimbó.

Báró Jenő ha fölül a lovára,
Kivágtat a küzelebbi tehára,
Hát, te szegény juhász legény, de mit csinálasz,
Nem láttad-e a kükényszemű bárókielányt?

Nem láttam én a kükényszemű bárókielányt,
Itt a tanyám, vizitálja meg mindjárt.
Benne van a cifraszűröm, a rézbaltám,
Benne van a tajtékpipám meg a furulyám.

Ára jalá csinájják a bitófát,
Kire szegény juhászlegényt ámasztják.
Pújja ja szél a göndör haját, a bajusszát,
Jaj, íet nem mér szerettem a bárókielányt.

Juhászlegényt viszik a temetőbe,
Leteszik a sütét sir fenckéze.
Jaj, istenem, mér szerettem a bárókielányt,
Jobb lett volna csak szeretni egy szegény lányt.

- - -

Máj Józsefné, 1902.

Szípen legel a báróné gulyája,
A báróné maga sétál utána.
Szivem gulyás terítsd le a gulyádat,
Hadd csólkulom meg a picike szádat.

Nem teritted le jón az én subámat,
Mér elhajtják az én kedves gulyámat.
De te jazzal gulyáslegény ne gondójj,
Maj kiváltja az én apám, ha mondom.

Lányom, lányom lányomnak be mondelak,
Hogy én tóged egy gulyának adjalak.
Édeapám, inkább engem tagadj meg,
Mért a szivem a gulyásér hasad meg.

A lányt az ördög táncútatta halálra. A vőlegénye képébe ment.
Eztán reggel megtudta a vőlegénye, s akkor derült ki, hogy nem
ő volt, hanem az ördög.

- - -

Balázs Sándor kiment a kiskertbe,
Leült egy kinyílt rózsá tövébe.
Nyilj ki rózsá, nyilj a kalapomra,
Kedves habám, burujj a vállomra.

Nem nyillik a rózsá kalapoba,
Nem burul a rózsám a vállomra,
Raborutál, aztat el ne felejtad,
Esküdöttél, hogy örökké szeretsz.

Megesküdöttél a magas egekre,
Hogy hűn szeretsz, ehase felejtés el,
Látom most már, hogy elfelejtettél,
Az eszedből egészen kivettél.

Mos még accör fölkérdeszlek, rózsám,
A farsangon eljössz-e énhezem?
Mit kérdezed, már ügyem ezertlek,
Kis Sándornak attam a kezemet.

Igy hat a Kis Sándoró esem leszel,
Velem együtt a halálé leszel,
Nincs kegyelem hallatszák a dörrenés,
Agyonlőtte a hűtlen kedvesét.

Mély sóhajlás száll a magas égre,
Megreped bíró Mariska szive,
Utoljára borul kedvesére,
Itt folyt ki mind a kettőnek vére.

Mikor eztet a Kis Sándor megtudta,
Sírva borult bíró Mariskára.
Jaj, Istenem, életem csillaga,
Veled együtt elmegyek a sírba.

Bement aztan hálósobájába,
Halántékba meglátte Önmagát.
Nex úneki jászos volt a világ.

Temetőbe van egy nagy sírhalom,
Gyöngyviragból koszorú van azon,
Közepébe fujdogál három rózsza,
Három szerelmes pihen alatta.

Gyertek lányok, vigyünk rózsát rája,
Jó pajtások voltunk Mariskával,
Meg kellett halni a szerelemért,
Ültessünk szomorú füzfát mellé.

Ára alá áll egy nyárfa magában,
Alatta egy juhászlegény furulyál.
Juhászlegény olyan szépen furulyál,
Behallatszik Endre báró ablakán.

3129

Ki is nyillik Endre báró ablaka,
Gyönyörű szép báró lány néz ki rajta,
A báró lány így sóhajt fel magába,
Mért is lettem Endre báró leánya.

Endre báró nyergelteti a lovát,
Felkeresi a számadó juhásszát,
Meggördezi a legkedvesebb juhásszát,
Nem-e látta az ő kedves leányát.

Nem láttam én báró uram, ha mondom,
Három hete, hogy oda a bojtárom,
Három hete, hogy oda a bojtárom,
A kisasszony bizonyára vele van.

Endre báró hintót küld a Rányájér,
Öt-hat csandórt, meg a juhászbojtárér.
Néked lányom, kastély van a számodra,
A juhásznak készen áll a bitófa.

56

- 23 -

3129
RIFPL-RÓNAI MÚZEUM HATÓSVÁR

Jaj, de szépre kifaragták azt a fát,
Amelyikre juhászlegényt akasztják.
Fújja a szél fekete göndör haját,
Még a nap is gyöngyharmatot hullat rá.

Végigmenni a Fő utcán nem merek,
Mert azt mondják, fekete gyászt viselek,
Fekete gyászt, fehér szőlő zsebkendőm,
Juhászlegény vót a kedves szeretőm.

/Az öregapjától tanulta./

56

3127

Barna Jancsít arra kéri babája,
A komáját tegye el más világra.
Ki is ment Barna Jancsi az erdőbe,
Kőst nyomott a komájának szívébe.

Véres lett a Barna Jancsi gatyája,
Majd kimegy az ő kedves babája.
Mond ki babám ingem, gatyám fehérre,
Holnap megyek csendbiztos úr elejbe.

Csendbiztos úr adjon isten jó napot!
Adjon isten Barna Jancsi mi bajod?
Csendbiztos úr szíven nyomja a vállam,
Egy kislányért megöltém a komámat.

Tisza-partján felállítottak egy fát,
Amelyikre Barna Jancsít akasztják,
Fújja ja szél fekete szép göndör haját,
Más öleli, osókolja a babáját.

Zug a mező, vajon ki zugassa,
 S Rózsa Sándor a taborát indítsa,
 Eredj Marcsa, hozd ki a kalapom, tedd a fejembe,
 Hadd ne nézzem, minden csalfa a ragyogó szemembe.

Rózsa Sándor bársony lovát nyergeli,
 Harminchárom lovas zsandár keresi,
 Rózsa Sándor felugrott a lovára,
 S elrugtatott a szegedi csárdába.

Aggyon Istan csaplárosné, jó estét,
 Jártak-i itt magyar lovas zsandárok?
 Csak itt ittak a szegedi betyárok.

- 9 -

RIPPEN-SŐNYI MŰZEUM 3125.

Csaplárosné süssön halat estére.

S hozasson két icce bort melléje,
 Hadd iggék még Rózsa Sándor kedvére,
 Szolgálóját állítsa ki strázsába,
 Adasson hirt, ha jönnek a zsandárok.

Csaplárosné a halat megse süsse,
 Szolgálója fut, hogy meg van ijedve,
 Harminchárom lovas zsandár veszélyre,
 Rózsa Sándor két kisasszony ölébe,
 Így adták át a zsandárok kezébe.

Rózsa Sándor nem ülsz ötöbet a lovadra,
 Csak felülsz a szegedi kocsira,
 Nem ülök én senkinek kocsijára,
 Felülök a bársonyszőrű paripámra.

Rózsa Sándor felugrott a lovára,
 Felvágatott a bakonyi pusztára,
 Rózsa Sándor lova lába megbotlott,
 Ott fogták meg őt a lovas zsandárok.

Áa kérem én a csendőr urakat,
 Eresszék el bárcsak a jobb karomat,
 Eresszék el bárcsak a jobb karomat,
 Öleljem meg a kedves galambomat.

Ne sirj, ne sirj öreg édesanyám,
Hogyha jengem az utcáfa kidobtal,
Arva gyerek vagyok, szeretőm elhagyott.
Bánatimba meghalok.

Ballada az agyonszúrt legényről

Tudjátok-e Dombóváron mi történt,
Borai Jancsát a kocsmában megölték.
Fejér nyelű bicsak ment a szívébe,
Arcra borult a kocsmá középsébe.

Borai Jancsát viszik a temetőbe,
Farkas Jósikát kísérik a börtönbe.
Édesanyám, anyám sirasson engem
Elkísérnek pár évre a börtönbe.

Barna Ferenc, Győri Mari
Nagyon szerették egymást,
Édesanyja megtilotta,
Hogy ilyen lányt szeressen.
Kinek is kell ilyen lány,
Ellopta ja vászonruhát,
A csendőrök elkísérték,
Vásznat visszavitették.

Győri Mari a kapuban
Babájával beszélget,
Barna Ferenc a kedvesét
Kihívta az erdőbe,
Megtöltötte a fegyverét,
Agyonlőtte a kedvesét,
Győri Mari azt sem tudta,
Mit akar a babája.

A halászlegény és a faldokló lány balladája

Tóth Ersei éjszaka,
Kiment a folyóvíz partjába.
Szíve bánatában
Bougrott a folyóhullámba.

Halászlegény látta,
Bougrott utána,
Élve partra hozta
Nem hagyta elmenni halálba.

NEMZETI GYŰJTEMÉNYI MŰZSEUM KARTÁLYA

A trónörökös halála c. balladára is táncoltak.

Vadász háznak sárga a fala,
Bent van a királynak a fia,
Puskával agyonlőtte a babáját,
Azután agyonlőtte magát.

Meglőttem magamat fegyverrel,
Folyik piros véfem a földre.
Még a piros vérem a földre folydogál,
Mellettem a babám meghalt már.

Meghalt a királynak fia.
A király csendesen siratja.

- 19 -

NEMZETI GYŰJTEMÉNYI MŰZSEUM KARTÁLYA 3124

Fújják a trombitát, verika dobot,
Szólnak a szomorú harangok.

Vacsora Mária mit gondolt,
A trónörökösnek felcsapott.
Koronát nem tették fel a fejére,
Éles golyó ment a szívébe.

1904-ban Gölle községben a vándorénekesek nyomtatásban árusították a Kukorica betyár balladáját. Minden ház udvarán behunyt szemmel énekeltek, igen szép dallama volt.

Nincs szebb állat a kisbárányhál,
Nincs szebb lány a varróleánynál.
Varrókislány, csak zörgeti a varrógépet,
Látod, babám, ez a gyöngyélet.

Zsalugáterős az ablakom,
Az alatt sétál a galambom.
Nyisd ki, babám, nyisd ki
Zöldre festett kapudat,
Ereszd be a te galambodát.

Barna legény inget varratott,
Varrólánynak szerelmet vallott,
De az édesanyja nem akarja engedni,
Hogy egy szolgálólegényt szeressen.

Zöld buzában legel a kecske,
Mikor leszek, babám, menyecske
Majd az ősszel leszel,
Ha megéri a jó bor,
Enyém leszel, rózsám majd akkor.

Eresz alatt fészkel a fecske
Én utánam legény, ne gyere,
Megmondtam már neked
Harmincháromszor,
Az anyám nem neked nevelt fel.

Eresz alatt fészkel a fecske,
Én utánam kislány csak gyere,
Megmondta az anyád
Harmincháromszerszer,
Hogy tégedet nékem nevelt fel.

Kocsmában bálokat tartottak,
Varrólányok sokat táncoltak,
Egy kis szőke legény eztet megirigyelte,
Két legényt halálra készítte.

Zöld a kukorica levele,
Nem áll szóba a babám velem,
Ha meg akar engem ölelni és csókolni,
Meg kell a szívének lágyulni.

Késő este nyolc óra után,
Varrókislány sétál az utcán,
Jobbra, balra tekint, a babáját keresi,
Rendőrkapitány észreveszi.

Azt kérdi a rendőrkapitány,
Hol lakol, te csinos barna lány?
Szomszéd falun lakom,
A Fő utcán a sarkon,
Zsalugáteres az ablakom.

Azt mondja a rendőrkapitány,
Mért jársz kislány, későn az utcán?
/ A babéngit hűttem a j/
A babához jöttem, a kórházban haldoklik,
Gyilkos szőke legény bujdosik.

Kukorica betyár vagyok én,
Kukoricában bujkálok én,
Ezért kell énnékem bujdosni a világban,
Mert nem tetéztem egy kislánynak.

Meguntam a betyár-életet,
Varrólányt a sirba teszem,
Egyezemlése golyó énnékem is elég lesz,
Egy napon lesz a temetésem.

Toronyban szólnak a harangok,
Egy legény és egy lány a halott,
Egy napon tették le mindkettőt a mély sirba,
Oka ennek az édesanya.

Kettő sír van a temetőben,
Pihennek csendben egymás mellett,
Verje meg az Isten, azt a rossz édesanyát,
Ki így adta férjhez a lányát.

- - -

A cséplőgépbe esett lány balladája:

Cséplőgép zúg kora reggel, hajnalba.
Farkas Julcsót fűkötétkaz asztalra,
Farkas Julcsa föllépett a cséplőgép asztalra,
Igyenessen beleesett a dobba.

Mikor eztet szeretője meglátta,
A két kezét a fejére kitérta,
Azt kiáltja álljon meg a masinai!

/Nem fjezi be./

A juhászlegény és a báró lány balladája:

Besütött a nap a báró ablakán
Kitekint a kékényszemű báró lány.
Bárócsilány kinyillott rózsabimbó
Hallod-e babám, neked szól a behívó.

Ne félj babám, nem leszel te katona,
Nem illik rád a sárga zsinóros ruha.
Nem szolgálós három évig a császárt,
Üleled a kékényszemű báró lányt.

Jó estét, te juhászlegény, mit csinálsz,
Nem láttad-e a kékényszemű báró lányt?
Kilenc század átvizsgálja a tanáyt
Mégsem találták meg a báró lányt.

Nem láttam a kékényszemű báró lányt,
Ha nem hiszik, vizsgálják meg a tanyát,
Benne van a cifraszűröm, a rézbaltám,
Alatta a kékényszemű báró lány.

Bárókislányt elvitték a kastélba,

Apja, anyja bezárta a szobába,
Juhászlegényt elvitték a fegyházba,
Behívóra nem ment el katonának.

Arra alá faragják a bitófát,
Akire a juhászlegényt akasztják,
Ugy kell néke, mért szerette a báró lányt,
Mért nem szeretett helyette szegény lányt.

Bitófához lépve,
Fültekint az égre
Jaj, Istenem, mért is voltam,
Betyár az erdőbe.

Bogár Imre népballadái 1890-es években jöttek divatba Kapos-mentében.

3124
KAPOSMÉNTÉI MÚZEUM KAPOSMÉNTÉ

Egy utazóli csárda,
Tágas udvarába,
Bogár Imre odavágtat,
Szilaj pairpával.

Azany a zablája,
Páris a kantarja,
Ez a híres Bogár Imre,
Annak a gazdája.

A zsandárok hada,
Csárdát körülfogta,
Bogár Imrét megkötözték,
Törvényszékre vitték.

Harangoznak délre,
Fél tizenkettőre,
Bogár Imrét most kísérik
Ki a vesztőhelyre.

A népballadák közül legrégibb volt a molnár-ballada, azt úgy mesélték, hogy a molnár a feleségével élt egy magános helyen kettesben. Jó forgalma malom vót, és nagy méhészete volt, és a mézet Pozsonyba, Bécsbe fuvarozta, eladásra. A rabló betyárok éjszaka betörték hozzájuk, a két nagy mézsáros kutya nem bántotta őket, mert a koslató kutyák hátuljával bekenték a ruhájukat. De a betanított furulyaszóra kiálták a szoba falát, és a gazdájuk szavára széttöpték a három rablót.

Nagy rét közepébe,
Erdő közelébe,
Patak partján vizes malom,
A molnárja gazdag nagyon.

Egy éjtét éjjelben,
Molnár alszik ott benn
A szobában feleségével,
A rablók hozzájuk betörték.

Molnár, van-e pénzed?
Vagy szép feleséged?
Sublatomban van a pénzem,
Csak az életünket féltém.

Ó rabló uraim!
Ne bántsanak addig,
Engedjenek utoljára,
Furulyázni, furulyámmal.

Busan szállt a nóta,
Két eb meghallotta,
Szoba falán lukat ástak,
Molnár elé, eléálltak.

Tambur, Jámbor fogd meg,
Minket mentsetek meg,
Három rablót széjjeltéptek,
Betyár rablók a kell néktek.

A század elején még én is hallottam az öreg fonóasszonyoktól énekelni. Ennek a dallamára még verbunkost és csárdást is táncoltak. Kedvelt ballada volt, még az 1880-as években is nem jött a Ságiné Mariska balladája. Ez olyan közkedvelt lett, hogy itt még ilyen nem volt. Harminc éven át nem mult el mulatság enélkül.

24./

3123
MISKOLCZI MŰVELŐDÉSI KÖZPONT

A hegytetőn büszkén áll egy kastély,
Udvarába négy lovas hintó mén,
Gróflánya megy sétálni,
Zöld erdőben, zöld virágot szedni.

Megállj kocsis, majd a kocsimról leszálok,
Mert valami különöset hallok.
Mintha fujná száz, meg száz trombitás,
Olyan szépen szólnak lent a birkák.

Közé vegyül egy valami szép hang,
Mert ilyent én sohase hallottam,
Férfi hang, az így sírhatik,
Csak nem tudom a juhász hol lehet itt.

Gróf kisasszony ugyan mi baj ért,
Hogy így elváltozott a szép színe,
Olyan mint az elsárgult falevél,
Menjünk haza, mert baj érheti szívünk.

Jó kocsisom, nagy lett az én bajom,
Mert a juhászt sehol sem találom,
Csak a szép nótái hallatszik,
Hangjától az egész vidék hangzik,

Lejjebb megyek, le a hegy aljába,
Leskelődve a szegény juhászra,
Megtalálta, ott ül a hegy alján,
Vele dalol egy szép barna kislány.

Majd megállok egy csipkebokor mellett,
A szerelem úgy elfogja szívemet,
Mer én ilyen szép legényt nem láttam,
Hallod - e te szegény juhász legény.

Tudod-e, hogy nagyon szeretlek én,
Fényes szobám, grófi palotámat,
Mind neked adom, hagyd el a babádat.

Nem köll nékem a grófi palotád,
De még ugye a száz fényes szobád,
Mer a babám én nem hagyom el soha,
Én száz gróf lányér nem is adnám oda.

Grófi lányom, ugyan mi a bajod,
Hogy így elváltozott a szép arcod.
Olyan voltál, mint pünkösdi rózsza,

Mint hajnalban a szép tearózsa,

Édesanyám, nagy lett az én bajom,
A szerelem elfogja szívemet,
A szerelem elfogja szívemet,
Hogy egy szegény juhász legyen vejed,

Grófi lányom ugyan azt nem lehet,
Hogy egy szegény legény legyen vejem,
Hogy egy szegény legény legyen vejem,
Mer a vagyon ma már a

§ Reggel fölébredt a lány, egy másik gróf legyént/

Menj el mert amoda lent a hegyek alján,
Áll két juhász fekete subába,
Ezek ottan ketten beszélgetnek,
Megy a gazdag így szól a legénynek.

Hallod-e te szegény juhász legény,
Tele pénzzel ez a kövér erszény,
Megveszem a szegénységed tőled,
Ráadásul adda szeretődöt.

Ha ez a pénz csak foglaló lenne,
Ezerannyi meg a borra való,
A nagyvilágot adnám ráadásul,
Szerepőmet mégse adnám másnak.

A nagyvilágot adnám ráadásul,
Szegény szeretőmért meghasadna szívem.

Ha az a pénz egyszer mind elfogyna,
Akkor se pénz, se szeretőm nem volna,
Akkor lennék csak igazán szegény,
Szegény legény, szegény juhász legény.

25./

.....nyiregyházi nagy erdő,
Vérrel van becsöpögtetve a mező,
Szabó Gyula Varga Jolánt szerette,
De a Jolánkát az anyja nem engedte,

Jól van Jolán, ha nem hagynak szeretni,
Majd meglátnod mit fogok cselekedni.

Szabó Gyula egy vasárnap délután,
Találkozott Jolánkával az utcán,
Hívta őtet a mezőre sétálni,
Van sok virág, koszoruba befűzni.

De Jolánka nem hajolt a szavára,
Szép kedvesem ne ülj meg a mezőben,
De a gyilkos nem hajolt a szavára,
Földhöz vágta, rálépett a nyakára.

.. más vette ki a szivét,
Más vitte el másvilágra emlékét,
A két holttest egymásra van borulva,
Az egész falu sáratja és gyászolja.

Október hónap tizenötödikén,
Az egész falu gyászruhába öltöztén,
Lányok, lányok, öltözzünk fel fehérbe,
Kisérjük a Jolánkát a sírkertbe.

Jolánkának édesanyja nagyon sir,
Jaj istenem, mért is cselekedtem így.
Verje meg az Isten azt a rossz anyát,
Ki nem hagyja szeretni a leányát.

20./

Nem messze van ide K₁shargita,
Körös-körül folya azt a Tisza,
Közepében a Labányi csárda,
Oda vagyon egy betyár bújában.

Onnand alól jönnek a zsandárok,
Már mesziről fénylik a csákójuk,
Elől jön a zsandárok hadnagya,
Egyenesen a csárda ajtóba.

Csak azt kérdi, van-e bor eladó,
Hát aza szép szilaj csikó kié.
Ott benn iszik ennek a gazdája,
Most érkezett nincsen fél órája.

Küldje ki hát ennek a gazdáját,
Vagy küldje ki, vagy adja meg magát,
Ki se megyek és meg se adom magam.
Akinak tetszik, az hajtsa el a lovam.

-13-

GYŰJTEMÉNYI MŰHELY 3123

A lovamat nem annyira bánom,
Kentárt, nyerget, sajnálom,
Szűgyén lóg a bugyellárisom,
Benne vagyon százezer forintom,

Százat adtam ezért a csikóért,
Százat meg a rávaló szerszámért,
Százat meg a rávaló szerszámért,
Hármat meg a Labonyi csárdáért.

Hármat meg a Labonyi csárdáért,
Ötöt meg a barna piros lányért,
Ötöt meg a barna piros lányért,
Kit nem adok széles nagy világért.

7./

Esik eső szép csöndesen csöpörög,
Cseri Pita a csárdába henyeleg,
Kocsmárosné hozzon bort az asztalra,
A Rézi lányát állítsa ki a posztra.

Édesanyám én a posztot nem állom,
Mert jönnek a felfegyverzett zsandárok,
Ceri Pista nem vette ezt tréfára,
Fölugrott a kispajlova hátára.

A kispejlő elvitte őt messzire,
Letette a Bakony erdő szélire,
Mert a lova lába megbotlott egy fenyőbe,
Ott fogták el Cseri Pistát örökre.

Arra kérem én a zsandár úrakat,
Hogy a lovamat el ne lőjjék alólam,
De a zsandárkaplár erre azt mondta,
Hogy nem lesz többet CseriPista pejlova.

Cseri Pistát bevitték a börtönbe,
Másnap reggel a vármegye udvarra,
Ha meghalok azt az egyet meghagyom,
A feleségemnek csak azt megmondjátok,
Viselje gondját a gyermekeimnek,
Azt ne tanítsa se csikósnak, se gulyásnak,
Azt az egyet taníttassa betyárnak.

8./

Szépen legel a kisasszony juh nyája,
A kisasszony maga sétál utána,
Már messziről kiállítja a juhásznak,
Hogy szivem juhász, terítsd le a subádat.

Nem teritem én le az én subámat,
Mer elhajtják a szép helyem fókárat,
Szivem juhász, csak te ezzel ne gondolj,
Majd kiválgja a báróné, ha mondom.

Lányom, lányom, lányomnak sem mondalek,
Hogy én téged egy juhásznak adjalak,
Nem bánom én édesanyám, hát tagadj meg,
Mert a szivem a juhászért hasad meg.

Nem bánom én édesanyám, hát tagadj meg,
Mert a szivem a juhászért hasad meg,
A kisasszonynak nem juhásznénak való,
A szép szoknya nem a harmatba való.

9./

Tiszántuli, aszántói határba,
Az öreg hársfa levelezik magába,
Öreg hársfa levelezik magába,
Juhászlegény busolni jár alája.

Juhászlegény szive azért szomorú,
Előveszi a furulyáját, bele fúj,
Furulyaszó áthatol egy ablakon,
Ébressze fül a nagyságos kisasszonyt.

Ki is nyíltott Endre báró ablaka,
Az Endrő báró lány néz ki rajta,
A kisasszony is így sőhajjt fül,
Mért is lettem Endre báró leánya,
Mért nem lettem egy számadó leánya.

Besüt a nap Endre báró ablakán,
Nem találja kökényszemű báró lányt,
Endre báró hirtelen bosszujába,
Fölugrott a daruszőri lovára.

Fölugrott a daruszőri lovára,
Kivágtatott az endrédi határba,
Megkérdi a legidősebb juhászát,
Nem e látta a kökényszemű báró lányt.

Nem láttam én báró uram, ha mondom,
Itt a szobám, vizitálja meg rögtön,
Benne van a cifre szűrőm, a rézkampóm,
A kancsóm, meg aztán a furulyám.

Harmadnapja kis bojtárom oda van,
A kisasszony bizonyosan vele van.

Endre báró hirtelen bosszujába,
Szét vágatott az endrédi határba,
Szét vágatott az endrédi határba,
Megtalálta őket a kukoricásba.

Gyertek haza kedves, édes gyermekim,

.....
Arra alá kifaragták azt a fát,
Amire a szegény juhász akasztjaák.

Fujja a szél göndör haját, a bajussát,
Nem öleli a báró lány a babáját.
A báró lán y így sóhajt föl magában,
Lesz nekem majd juhász legény a szeretőm.

1./

Eszernyolcszázhatvanban,
Eszernyolcszázhatvanban
Rózsa Sándor fogva van,
Rózsa Sándor fogva van.

Mig vasárnap délután,
Mig vasárnap délután
Vigan sétált az utcán,
Vigan sétált az utcán.

Utána ment az anyja,
Utána ment az anyja,
Sándor fiam jér haza,
Sándor fiam jér haza.

Édesanyám nem megyek,
Édesanyám nem megyek
Még mása vérbe fürdök,
Még mása vérbe fürdök.

Bementem egy kocsmába,
Bementem egy kocsmába
Leültem egy lócára,
Leültem egy lócára.

Három esendőrre löttem,
Három esendőrre löttem
A negyedik kést rántott,
A negyedik kést rántott.

Éles kés a szivembe,
Éles kés a szivembe,
Vér fokon a fejembe,
Vér fokon a fejembe.

Sírhatsz anyám, sírhatsz már,
Síromra borulhatsz már,
Síromra borulhatsz már,
Síromra borulhatsz már.

Nem borulok sírodra,
Nem borulok sírodra
Nem hallgattál szavamra,
Nem hallgattál szavamra.

Most lett aztán Juhász András betyár.

NYIRI-FŐNAI MŰZEM KÉPTELVÁZ

Na legények itt vagyunk most mi hatan,
Felmegyünk hát ilyen-ilyen Toppányba.
Felmegyünk hát ilyen-ilyen Toppányba,
De osztopányi bírónak szobájába.

Kutya bíró adjon isten jó estét,
Adjon isten Andris fiam szerencsét,
Nem tom bizony szerencse lesz é vagy halál,
Aki téged ágyad előtt megtalál.

Kutya bíró térdepülj le a földre,
Cyermekedtől bucsuzz el hát örökre,
Hej ugrik Perkó, beleütt a mellibe,
Hej Juhász András egyszerre a szivibe.

•12-

3121.

NYIRI-FŐNAI MŰZEM KÉPTELVÁZ

Na most kutya, tegyenek el a földbe,
Hej ne állj többé szegény legény elejbe.

3./

Esik eső, jaj de szépen esepereg,
Csali Pista a kocsmába kesereg.
Kocsmárosné bort ide az asztalra,
Legszébb lányát állítja ki strázsára.

Édesanyám én a strázsát nem állom,
Amott jönnek a fegyveres zsoldárok.
Csali Pista nem vette ezt tréfára,
Felugrott a kispaj lóva hátára.

Viszi-viszi kispajlova messzire,
Egészen a Bakony erdő szélére.
Kispajlova megbotlott egy fenyőbe,
Ott fogták el Csali Pistát örökre.

Levelet írtam az édesanyámnak,
Selyem párhát küldjön fejem aljának.
De az anyám azt válaszolta vissza,
Göndör a hajam, legyen a fejem alja.

Levelet írtam a feleségemnek,
Gondját viselje a gyermekeimnek.
Se csikósnek, se gulyásnak ne adja,
Apja után a betyárságot tanulja.

3121.

1./

Arra alá van egy szomori fűzfa,
 Juhászlegény furulyásgat alatta.
 Furulyaszó felhallik a kastélyba,
 Kikönyököl Endre báró leánya.

-8-

RIPPI-RÓNAI MÚZEUM 3121

Endre báró reggel korán hiába
 Kivágtatott az enrdői határba.
 Sirva kérdi a legöregebb juhásztól,
 Hogy nem-e látta Endre báró kisasszonyt.

Báró uram megmondom az igazat
 Három napja egy bojtárom odavan.
 Három napja egy bojtárom odavan,
 A nagyágoa kisasszony vele van.

Báró uram küldjön hántót lányáért,
 Kilenc zeandárt meg a juhászbojtárért.
 Elől viszik báró lányát hantóval,
 Hátral ül a juhászlegény vesalva.

Arra alá kifaragták azt a fát,
 Amelikkre juhászlegényt akasszák.
 Fujja a szél göndör haját, bajuszát,
 Ugy kell neki, mért szerette báró lányt.

A faluba végig menni nem merek,
 Mert azt mondják fekete gyászt viselek.
 Fekete gyász, hófehér a sarkendőm,
 Juhászlegény volt az igaz szeretőm.

Édesanyám öltözzön feketébe,
 Vegyen egy szál virágot a kezébe.
 Tűzze le egy sarkereztsfa elejbe,
 Itt nyugszik egy báró kislány kedvese.

9./

Aggyon Isten szép Zámbóné, jó estét,
Aggyon Isten az uraknak szerencsét,
De ne kívánjon az uraknak szerencsét,
Még az éjjel nagy ^{kés} járja a ^{szívét}

Szép Zámbóné lesétált a pincébe,
Vörösbort hozott az aranycsészébe,
Nem kell nékem sem a bora, sem maga
Még az éjjel piros vérét kiontja,

Szép Zámbóné lesétált a kiskertbe,
Feltekintett a csillagos egekre,
Jaj, Istenem védj hozzád a lelkeimet,
Lelkem után öt apró gyermekemet.

-13-

Kéket nyílik a Csicsal tetején,
Abban fekszik szép Zámbóné legelése,
As van írva mind a hat fejfájára,
Itt nyugszik a szép Zámbóné családja.

1./

Jaj de széles, jaj de göcsörtös ez az út.
Amelken kilenc betyár elindult.
A kilenc betyár a kilenc lovon elindul,
Szép csárdásné udvarában befordul.

Szép csárdásné agyon isten jó estét!
Agyon isten a zuraknak is szerencsét.
Szép csárdásné ne kívánjam a szerencsét,
Még az éjjel föld lenze el a véérét.

Mareca lányom eredj le pincébe,
Hozzá fül bort az aranyos iccébe.
Szép csárdásné nem kell nekünk a bora,
Csak a lelkét adja a mi markunkba.

Szép csárdásné kísértált a kiakertbe,
Fülsóhajtott a csillagos egékbe,
Én istenem vedd hozzád a lelkemet,
Kilenc betyár ontja ki a véreget.

Mareca lányom ergye be a városba,
Ére koporsót csináltass a számomra.
Négy sarkára veresd rája ja nevemet,
Kilenc betyár ontotta ki véreget.

7 | Tudjátok-e mi történt a pusztában,
Biro Ferenc Margit nevű lányával.

Mivel Margit sok legényt elesábitott,
Kis Imrének hű szerelemet ajánlott.
De Imrének más kislány volt szívében,
Nagy bátyával Cséri Bössit megkérte.
Mikor esztét Cséri-né megtudta,
Imre fiját rögtön odahívatta.
Imre fiam mennyetek el a paphoz,
Irassátok neveteket egymáshoz.
Mert ha esztét Biró Margit megtugya,
A lányomat örökre elátkozsa.
Szombaton vót hármat ütött az óra,
Biró Margit elindul a kiskútra.
Mily szomorú hirt hallott a z a kútnál,
Alig tudott hazamenni azután.
Alig várta, hogy korsóját letegye,
Egyenesen Kis Imréjék elejbe.
Nem szól semmit csak a zajtót zörgeti,
Álnok szívi csak egy szóra gyere ki.
Igaz Imre, hogy te megházasodtál,
A szívemre ily nagy bánatot hostál.
Igaz Margit szívem te mást szeres mást,
Három évig szerettük már mi egymást.
Add ide hát álnok szívi jobb kezed,
Hadd kívánjak mindörökre jót neked.
Kilenc doktor patikája gyógyítson,
Egy se legyen soha az orvoságod.
Se óg se föld be ne vegyen gyomrába,
Vessen ki a sirod bal oldalába.
Vasárnap volt négyet ütött a sóra,
Biró Margit elindul a nagy útra.
Ha későbbnek ű eszt el nem fogadja,
Bánatába magát fölakasztotta.
Hű szerelem megcsaltad a szívemet,
Kit szerettem az az enyém nem lehet.

1./ Megültek egy legónyt
A Tisza szélébe.
Bele dobták szép lováért
A Tisza közepébe.
Tisza be nem vette
Partjára vetette.
Arra ment a halász legóny
A hálójába tette.
Arra ment az apja
Kelti azt sem hallja
Kelj fel, kelj fel édes fiam.
Nem vagy te meghalva.
Arra ment az anyja
Kelti, azt sem hallja
Kelj fel, kelj fel édes fiam
Gyere velem haza.
Arra ment a Julcsa
Kelti azt meghallja,
Kelj fel, kelj fel
Szép szeretőm
Nem vagy te meghalva.
Nem vagyok, nem vagyok
Nem vagyok meghalva
Szép fekete göndör hajam
Tele vérre fagyva.

5103
KÖNYVTÁR
1910

Csindáltatsz-e babám
Diófa kopórsót?
Csindáltatok babám
Tiszta ére kopórsót.

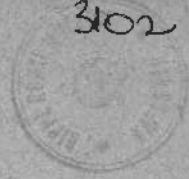
Megairatsz-e babám
Három leány előtt?
Megairatlak szép szeretőm
Az egész világ előtt.

Kikisérez-e babám
Temető dombjára?
Kikisérlek szép szeretőm
Tiszta gyász ruházza.

Onnand alól jönnek a zsandárok.
Már messziről fénylik a csákójuk.
Elől jön a zsandár, aki hadnagy,
Igyenessen a csárda ajtóba.

Jó napot hát csárdás csaplárosnó!
Hát az a szép szilkjesikó kijé?
Od ben mulat annak a gazdája,
Most érkezett nincs egy fél órja.

Küldje ki hát annak a gazdáját,
Nem bántjuk mi, csak adja meg magát.
Ki sem menek, meg sem adom magam,
Kinak tetezik hajcsa el a lovam.

3102
MAGYAR KÖZTUDOMÁNYOS AKADEMIA

Kis pej lovam nem annyira bánom,
Csak a rajt való szerszámot bánom.
Szügyellője a bugyellárisom,
Abba hever százezer forintom.

Kettőt attam azér a szép lójér,
Hármat meg a rajt való szerszámér,
Tízet attam azér a szép lányér,
Kit nem adnék széles e világer.

Torvaj, 1971. Kvasznicza Gyuláné 45 é.

1./ Az aradi kislány férhez akar menni,
De az édesanya nem akarja engenni.
Az aradi kislány férhez etta magát,
De ja zédesanya megátkozta a lányát.

Vacsorja előtt a hideg rázza ki,
Vacsorája után a lelke szálljon ki.
Először felszóllal a legkisebb vőfény,
Édes nénémasszony bágyatt a menyasszony.

Nem bágyatt, nem bágyatt, csak azért bánkódik,
Messziről jött szegény, azér szomorkodik.
Másodszor felszóllal a második vőfény,
Édes nénémasszony beteg a menyasszony.

Nem beteg, nem beteg, csak azért bánkódik,
Messziről jött szegény, azért szomorkodik.
Harmadszor felszóllal maga a vőlegény,
Édes anyómasszony meghalt a menyasszony.

Ere ja vőlegény kést fog a kezébe,
Kezéből a mellére, melléről a szívébe.
Vérem a véreddel ety patakba fojjék,
Testem a testeddel egy sirba tétessék.

Igal, 1972. Máté Józsefné 1905.

Együtt Árpád

1./ Az aradi kislány férhez akar menni,
De ja zédésanya nem akarja jengenni.
Nem hajol szavára, férhez atta magát,
De ja zédésanya nagyon megátkozta.

Vacsorája jelött a hideg rázza ki,
Vacsorája jután a lélké szájjon ki.
Először főkiját a kisebbig vőfény,
Édésanyamasszony bágyott a menyasszony.

Nem bágyott, nem bágyott, csak azért bánkódik,
Messziről jött ide, azér szomorkodik.
Másodszor főkijált a nagyobbig vőfény,
Édésanyamasszony beteg a menyasszony.

Nem beteg, nem beteg, csak azér bánkódik,
Messziről jött ide, azér szomorkodik.
Harmadszor főkijált maga a vőlegény,
Édés anyamasszony mekhalt a menyasszony.

Akkor a vőlegény kéet fog a kezébe,
Kezéből a mellére, melléről a szivére.
Vérém a véreddel fojjon ety patakba,
Testém a testéddel nyugodjék egy sirba.

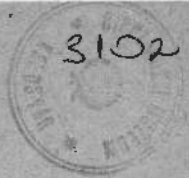
Lelkem a lolkeddel egy urat imádjon.
De ja jó édesanyád istent soha ne lászon.
Verje meg a zisten ojen édesanyát,
Aki szívből átkozza egyetlen^{egy} leányát.

9./ Barna Jancsit arra kéri babája,
A komáját tegye jel másvilágra.
Ki is ment a Barna Jancsi az erdőbe,
Kést nyomott a komájának szívébe.

Véres lett a Barna Jancsi gatyája,
Majd kimossa az ő kedves babája.
Mond ki babám üngöm, gatyám fehérre,
Holnap megyek esendbiztos úr elejbe.

Csendbiztos úr adjon isten jó napot!
Adjon isten Barna Jancsi, mi bajod?
Csendbiztos úr szívem nyomja a bánat,
Egy kislányért megöltem a kománat.

Tisza partján felállítottak egy fát,
Amellikre Barna Jancsit akasztják
Fújja ja szél fekete göndör haját,
Más öleli, csókolja ja babáját.

Iregszemcse, 1972.Farkas János

- 1./ Porkolábné fejkötője,
 Ezüst csipke a zeleje.
 Asse maga pénze ára
 Sobri Jóska vette rája.
 Sobri Jóska a pinvébe,
 Kalamáris a kezébe,
 Csak azt írja levelébe,
 Porkolábné a zölébe.
 Sobri Jóska zöld erdőben,
 Zöld erdőnek közepében.
 Töltött pisztoj a kezében,
 Porkolábné a zölében.
 Porkolábné pogácsája
 Fincot rúgott a kájhába.
 Hová-hová szép pogácsa?
 Sobri Jóska szűrűjába.
- 2./ Esik eső szép csöndessen csöpörög.
 Csali Pista a csárdába beköszönt.
 Szép csárdásné hozzon bort a asztalra,
 Legszebb lányát állítsa ki a posztra.
 Édesanyám én a posztot nem állom,
 Amott jönnek felfegyverzett zsandárok.
 Csali Pista nem vette ezt tréfára,
 Felugrott a kis pejlova hátára.
 Kis pejlova elviszi őt messzire,
 Bakony-erdő rengeteg sűrűjébe,
 Lová lába megakadt egy gyökérbe,
 Ott fogták el Csali Pistát örökre,
 Csali Pistát föltették a kocsira.
 Csak azt kérdi, hol van az ő pejlova.
 Azt feleli zsandár káplár, kapitány,
 Nem jársz többé rablóvezér paripán.

3102

Megizentem én a feleségemnek,
Viselje gondját én kisgyermekimnek,
Ne tanítsa sem csikósnak, juhásznak,
Mind a kettőt taníttassa betyárnak.
Édesanyám csikós leszek, nem juhász,
Ostort veszek a kezembe, karikást.
Azzal hajtok három fakót, hat derest,
A vármegye engem hiába keres.

Nem akar a kenyos ártán legelni
Még az órát a fődre le se meri tenni.
Idegen szagot érez a határba,
Onnand alól jön hat zsendár lóháton.

Elől jön már a zsendár főkapitány,
Azt kérdezi, hová való születés vagy te betyár?
Fölső-Somogy, Nagy Karád a zén hazán,
Kaservezen nevelt az édesanyám.

Ejnye betyár, tedd össze a kezedet,
Hadd kísérjünk a vármegyeház elejbe;
Hat zsendárnak nincs is annyi hatalma,
Ki jengem a nyájamtól elhajtana

De jön addig meg sem válok nyájamtól,
Még számadóm ki nem jön a csárdából.

83./ Bogár Imre balladája

1869-8411

Bogár Imre lefekütt a szénába,
Jakab öcsit állította strázsára,
De a Jalab elment kukoricásba,
Bogár Imrét megfogták a szénába.

Bogár Imrét viszik már a tömlőcbe,
Utána mén a kedves szeretője;
Utána mén a kedves szeretője,
Hull a könnye a patyolat kendőre.

Jaj de szépen kifaragták azt a fát,
Mire szegény Bogár Imrét akasztják.
Fujja a szél lion-ingét, gatyáját,
Veri összezz rézsarkantjus csizmáját.

84./

1882-1991

Elment Simon disznót lopni,
Nem jó helyre talált menni,
Készen várta zsandárfegyver,
Igy jár, kit az isten megver.

Nincs Simonnak takarója,
 Semmiféle pártfogója,
 Cifra szürje koporsója,
 Tölgyfalevél fejealja.
 Esik esső szép csendesén,
 Sir Simonné keservesén,
 Nincs már neki senkije sem,
 Elment Simon örökösen.

85./

Cigánygyerek sipot kér,
 Nem tud menni fára,
 Kinnyéba a fatövet csak
 Karmizsájja-zsájja.

Turót eszik a cigény,
 Kérek tőle de nem ad,
 Felveszek egy darab fát,
 Leütöm a derekát.

| 899-903 |

86./

GyereBandi, gyere velünk,
 Játsszani a rétre megyünk.
 Nem mehetek, anyám várom,
 Talán künt van a vásáron.

Apja szeme könnybe lábad,
 Kisfijam ne várd anyádat,
 Nem jöhet az többé vissza,
 Temetőbe nyugszik sirba.

| 964-910 |

/beszéd a gyermek haláláról; gyenge dallam és vers/

87./ Sobri Jóska-Répa Rozi

| 919-935 |

Répa Rozi rózsás atillája,
 Megakadt a vármegye kapujába.
 Kéri szépen zsandároknak káplárát,
 Akassza ki a rózsás atilláját.

Répa Rozi nem fáj néked a szived,
 Hová titted a kisgyermekedet?
 Dehogy nem fáj, talán még meg is hasad,
 halálomig zörgethetem a vasat.

/ beszélgetés a somogyi változatról is / | 936-980 |

Répa Rozi Billegébe
 Játsszik a Sobri ölébe.
 A nyakát átalszorítja,
 Száját csókra igazítja.

Sobri Jóska Billegébe
 Busan néz a gyertyafénybe,
 Ha meghalok, mi leszek veled,
 Ki védi a zéletedet?

Szeleiné összes dallamanyaga Szolnok
 megyéből való, valamint népi imái és
 énekei is.

Vörs, 1971. II.

?

István 75. éves

1687-695/

76./ Nád Jancsi

A Nád Jancsi piros vére
Fenekpusztán hullt a földre,
A keszthelyi temetőben
Nyukszik a fekete földben :/

26./

Bakony az én tanyám az a nagy röngeteg
 Az egész vármegye keresztöt engemet.
 Híjába keresnek, sehol nem találják,
 Mer ahol én járok, ott madár se járhat.
 Amerre jén járok, még a fák is sirnak,
 Gyöngye jágairól a levelek hullnak;
 Hujjatok levelek, rejcsetök el engem,
 Mer akit szerettem, mást szeret, nem engem.

/278-309/

27./

Esik eső, szép csöndesen csöpörög,
 Cseli Jóska ja csárdában köserög.
 Szép csárdásné bort hozzon a zasztalra,
 Legszébb lányát áliccsa ki réposztra.

Édösanyám én aposztra nem állok,
 Most jönnek a fölfegyverzött zsandárok.
 Cseli Pista nem vette jeszt tréfára,
 Felugrott a kis pej lova hátára.

Kis pejlova jelvitte jegy messzire,
 Elvitte ja Bakony-erdő szélére,
 Kis pejlova megbotlott egy fenyőbe,
 Cseli Pistát ott fokták el örökre.

Cseli Pistát föltették a kocsira,
 Aszt kérdi, hogy hol van a ző pejlova?

Megájj Jóska, nem jársz többé paripán, :/:
 Megájj Jóska, nem jársz többé paripán.

Megizenem a feleségemnek, sej,
 Gondját viselje jaz egy gyermekömnek;
 Ne taniccsa sem gulyásnak, ső másnak,
 Aszt a zeggyet tanittassa bētyárnak.

Bētyár vagyok a zapám is nem volt más,
 Bētyár vagyok, Cseli Jóska a nevem,
 Huncfut bētyár hol eszi ja vacsorát?
 Zöld erdőben süti ja nyers szalonnát.

A markábal csöpögteti a zsirját,
 Avval kenyi fekete göndör haját.

28./

Jaj de szélős, jaj de hosszú az az ut,
 Amejjiken Fejős Jancsá elindult.

Fejős Jancsi térj vissza ja zutadra,
Gonduljál a zelöbbeni sorodra.

Fejős Jancsi belépett a szobába,
Lukács Örzse fekszik a nyoszójába.
Fejős Jancsi forgatja ja baltáját,
Lukács Örzse siratta négy árváját.

Fehős Jancsi édös párom ne jölj még,
Egy szajhájér a zéletöm ne vödd el.
Fejős Jancsi eere semmitnem adott,
Mer a kurva a zajtón hallgatózott.

Fejős Jancsi tizenkét szél gatyája,
Elvérzött a Lukács Örzse ágyától.
Moss ki babám ingöm gatyám fehérre,
Holnap megyök a főbiró elejbe.

Arra kérem a naccságos urakat,
Rövidiccsék mög ho, szu napjajimat.
Vöszök lovat háromszázat, feketét,
Fölszántatom a főbiró mezejét.

Vetök bele piros pünköszi rózsát,
Hadd szakiccson minden árva jegyformán.
Szépen szólnak az örzsebeti harangok,
Lukács Örzset mos temetik a papok.
Koporsóján sok szép virág, koszoru,
Mögy utánna négy kis árva szomoru.

Lukács Örzset viszik a temetőbe,
Fejős Jancsit a szekszárdi börtönbe;
Nagy szekszárdi börtöm-ajtó repeggy mög,
Fejős Jancsi sohase szbadujj mög.

29./

/338-371/

Ezernyolcszázkilencvenbe mi történt:
Két szerelmes teümtésnek lüd vége.
Kéri Margit vót a szép leján neve,
Balog Misa igaz szivvel szerette.

Fén laktak a falu fölső felébe,
Kedvesének éppeg átellenébe.

Balog Misát besorozák bakának,
Margit szivét maj megölte a bánat.

/egy/hónap mulván Csüggedtfalván mi történt?
Elfelejté Kéri Margit kedvesét.

Más legénnyel megy a zoltár elejbe,
Ez teszi ja hideg sir fenekére.

Mikor eztet Örzsi huga mögtutta,
Hamarossan levelet irt bátyjának:

Gyere hazaédös bátyám, ha löhet,
Édösanyám nagyon beteg szegényke.

/ Kéri Margit másnak lett felesége/
Párnap mulva lesz anagy esküvője.

Balog Misa bemögy a kaszárnyába,
Százados ur engegyön szbaccságra,

Örzsi hugom aszt írja ja levélbe,
Édösanyám nagyon beteg szegényke.

Százados ur ádvessi ja levelet,
Szomorujan tekinget a legényre,

Ereggy haza édös fijam nem bánom,
Egy lejányér sosé busujj, aszt mondom.

Akad neköd minden ujjadra kettő,
Feljcs el hát azt a hütlen szeretkööt.

Haz jöttem édösanyám hozzájuk,
Hogy mégegyyszer Örzsi hugom lássalak!

Ussé mélek én kösztetek sokájjig,
Csak a babám esküvője napjáig.

Elérközött a zesküvő nagy napja,
Vendégsereg elvonul a templomba.

Kéri margit talpig fehér ruhába,
Nem sejti, hogy még utolsó uttyára.
Vendégsereg visszajön a templomból,
Balog Misa ekkor ér a járdára.
Balog Misa ekkor ér a járdára,
Igyenössen bemegy a nagy szobába.
Szép menyasszony, hűtlen lettél kedvesem,
Életődnek végórája ez lészen.
Ha te jengem így el tuttál feledni,
Életteddel fogol érte fizetni.

